

ЩОДЕННІ ДУМИ

**ПОГЛИБЛЕНЕ ВИВЧЕННЯ
ПОСЛАННЯ АПОСТОЛА ПАВЛА
ДО ГАЛАТІВ**

ЩОДЕННІ ДУМИ

**ПОГЛИБЛЕНЕ ВИВЧЕННЯ
ПОСЛАННЯ
АПОСТОЛА ПАВЛА
ДО ГАЛАТІВ**

www.kraynebo.com

Видавництво «Крайнебо»

Львів, Україна

Copyright © 2009 Table Talk and Ligonier Ministries

Переклад українською мовою.

Усі права збережені © 2020 Видавництво «Крайнебо»

www.kraynebo.com

Видавництво «Крайнебо»

Львів, Україна

© Видавництво «Крайнебо», 2020

ЩОДЕННІ ДУМИ

**ПОГЛИБЛЕНЕ ВИВЧЕННЯ
ПОСЛАННЯ
АПОСТОЛА ПАВЛА
ДО ГАЛАТІВ**

ДО ЦЕРКОВ ГАЛАТСЬКИХ

Галатів 1:1-5: Апостол Павло, поставлений ні від людей, ані від чоловіка, але від Ісуса Христа й Бога Отця, що з мертвих Його воскресив, і присутня зо мною вся браття, до Церков галатійських: благодать вам і мир від Бога, Отця нашого, і Господа Ісуса Христа, що за наші гріхи дав Самого Себе, щоб від злого сучасного віку нас визволити, за волю Бога й Отця нашого, — Йому слава на віки вічні, амінь!

Тільки Господь знає, чому Він обрав Савла з Тарса бути Його головним апостолом для поган, особливо якщо той переслідував християн. Однак, вирішивши перетворити Савла з Тарса на апостола Павла, Бог, очевидно, вибрав чоловіка, чие минуле допомагатиме йому проголошувати Христа всім народам. Наприклад, ми знаємо, що Павло народився в Тарсі — місті, відомому своєю наукою, та навчався в Єрусалимі в рабина Гамаліїла (Дії 22:3), одного з найвидатніших єврейських учителів першого століття. Безсумнівно, що через цю освіту він значно поглибив свої знання Старого Заповіту, що і демонструє у своїх листах, а також підготувався до плумачення Писання. Він також удосконалив знання грецької мови, що знадобилися, коли настав час писати своє Послання.

Окрім подорожі до Рима, книга Дій описує чотири різні місіонерські мандрівки Павла, у яких він проповідував Євангеліє та насаджував церкви після свого навернення до Христа (13-14; 15:36-18:22; 18:23-26:32; 27-28). Згідно з 1 і 2 Посланнями до Тимофія й Тита, апостол, мабуть, здійснив ще одну або кілька інших мандрівок, хоча в Діях не описується ця частина його життя. Так чи інакше, вивчаючи Послання до галатів, ми зосередимо увагу на його першій подорожі. Під час цієї мандрівки Павло відвідав Антіохію, Іконію та Лістру — всі міста в римській провінції Галатія, що зараз є територією Туреччини. Під час цієї подорожі багато людей стало учнями та старійшинами, що заклало основу для «церков галатійських», яким Павло і писатиме згодом (Галатів 1:2).

Є багато дискусій про те, до галатів з якої частини провінції писав Павло: північної чи з південної. Ми вважаємо, що він писав до галатів з південної частини на початку свого служіння, хоча плумачення цього Послання не змінився, якщо він написав цей лист і до віруючих на півночі. Якщо ми не помиляємось, Послання до галатів є першим листом, що вийшов з-під пера апостола близько 48 року н. е.

Лука говорить нам, що погани на цій території, увірувавши, раділи (Дії 13:48). Однак обставини, які спонукали Павла написати до галатів, не були радісними, як ми зрозуміємо це пізніше.

Sorati Deo: життя перед Божим обличчям

Нам вдасться краще дослідити Послання до галатів, якщо ми приділимо трошки часу, щоб його перечитати. У процесі читання зверніть увагу на ті теми, до яких Павло неодноразово повертається. Зауважте, що це послання глибоко вплинуло на Мартіна Лютера та його переосмислення благодаті, що виправдовує, під час протестантської Реформації. Моліться, щоб ваше життя оновилося через переосмислення Господньої благодаті до вас.

Для подальшого вивчення:

Вихід 33:19

Римлян 3:21-31

Галатів 1:6-7: Дивуюся я, що ви так скоро відхилюєтесь від того, хто покликав Христовою благодаттю вас, на іншу Євангелію, що не інша вона, але деякі є, що вас непокоять, і хочуть перевернути Христову Євангелію.

Християнство вже давно визнало, що навіть невчені люди можуть зрозуміти основні істини Євангелія, що містяться в Писанні. Однак іноді важко плумачити певні частини Біблії, оскільки вона була написана дуже давно та в культурі, яка є чужою для багатьох із нас. Проте, як переконує доктор Р. Ч. Спроул, знання обставин, які спонукали до написання конкретної біблійної книги, полегшує нам процес її розуміння («Знапи Писання», с. 57). Усвідомлення історичного контексту Писання є незамінним для правильного його трактування.

Ми можемо відносно легко визначити, чому було написане Послання до галатів. Сьогоднішній уривок повідомляє нам, що церкви в Галатії «відхилювались на іншу Євангелію» під час відсутності Павла, і їм необхідне було виправлення (Галатів 1:6). Вони відмовлялися від «благодаті Христа», тобто приймали щось інше для спасіння, ніж дар Ісусової досконалої праведності.

Жан Кальвін каже, що під благодаттю Христа мається на увазі, «що вона прийшла від Христа як від свого Автора або що вона повністю відображає Христа». Оскільки немає іншого Євангелія, ніж те, яке Христос доручив Павлу (вірш 7), нові вчителі, до яких зверталися галати, не були від Ісуса. Також вони не представляли правдиво Христа, бо казали, що потрібно слідувати за Ісусом і виконувати діла Закону для спасіння (3:1-6, 10). Очевидно, вони говорили ново-наверненим, що «справжні» християни виконують обрізання, приймаючи на себе ярмо Закону Мойсея, окрім віри в Христа (4:21; 5:1-6). Цих вчителів традиційно називали юдаїстами, тому що вони нав'язували єврейські звичаї (обрізання, кошерні закони тощо) віруючим поганам.

Важко сказати, чому галатські християни вірили цим юдаїстам. У першому столітті багато хто бажав спасіння, яке було доступне тільки деяким вибраним, які були «в курсі». Можливо, галати ще не позбулися цього культурного багажу й тому вважали «вище» релігійне життя юдаїстів привабливішим.

Бачачи загрозу, яку це вчення становило для Євангелія, Павло написав до галатів, щоб засудити цих юдаїстів і захистити істину. У багатьох відношеннях цей лист, порівняно з усіма іншими листами, був сповнений най-

більшого запалу, оскільки дуже серйозною була помилка, яку потрібно було виправити.

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

У коментарях Мартіна Лютера до Послання до галатів говориться: «Оскільки Павло через власний досвід навчає нас, що церкви, які виборюються важкою працею, можуть бути легко та швидко повалені, ми повинні з особливою увагою пильнувати й остерігатися диявола, який чигає навколо, щоби він не прийшов, коли ми будемо спати, і не посіяв кукіль серед пшениці». Ажевчителі постійно намагаються спокусити Божих вірних неправдою. Нехай нашим прагненням буде глибоко укорінитися в Писанні, щоби нас не обманули.

Для подальшого вивчення:

Ісуса Навина 1:1-9

Єремії 28

Дії 20:28-35

1 Тимофія 4:1-10

ПРОКЛЯТТЯ НА ЛЖЕВЧИТЕЛІВ

Галатів 1:8-9: Але якби й ми або Ангол із неба зачав благовістити вам не те, що ми вам благовістили, — нехай буде проклятий! Як ми перше казали, і тепер знов кажу: коли хто вам не те благовістить, що ви прийняли, — нехай буде проклятий!

Послання до галатів є унікальним серед Павлових листів через те, що після привітання читачів він не хвалить їх. У своїх посланнях апостол зазвичай висловлює подяку читачам за віру та інші подібні плоди їхньої духовності (наприклад, Римлян 1:8; Ефесян 1:1; 1 Солунян 1:2-3), а Послання до галатів починається з того, що він суворо засуджує галатські церкви через слідування за іншим Євангелієм (Галатів 1:6). Зрозуміло, що Павло вважає, що це «інше євангеліє» не може дати спасіння, оскільки його зміст відрізняється від Євангелія, яке він отримав від Христа. Напоміть це «інше євангеліє» не є Євангелієм (вірш 7). Якщо, як стверджує Новий Заповіт, Євангеліє є доброю новиною, що Царство Боже прийшло з життям, смертю і воскресінням Христа (Дії 2:14-41; Римлян 1:1-6), то діла Закону не можуть бути вимогою для спасіння. Ісус зробив усе необхідне, аби викупити Свій народ; тому єдиний спосіб отримати викуплення — це повірити в Нього й у те, що Він зробив, не покладаючись на свої добрі вчинки.

Якщо діла Закону стають передумовою для спасіння, то це заперечує достатність праведності та спокути Ісуса. Це «інше євангеліє» суперечить одностайному свідченню Писання, що тільки Бог милостиво спасає Свій народ (Вихід 20:2; Ефесян 1:7), замінюючи нашу повну нездатність досконало підкорятися Йому на людську можливість заслужити прихильність Всемогутнього. Це применшує тяжкість гріха та Божу святість, замінюючи Ягве, суверенного Творця, Який не може терпіти навіть натяк на гріх, богом, якого так мало хвилює зло, що він визнає людей праведними на основі їхніх недосконалих, запламованих гріхом учинків. Таке ідолопоклонство є гріхом, який породжує всі інші, і тому Павло виголошує прокляття на тих, хто навчає «іншого євангелія», окрім Євангелія благодаті (Галатів 1:8-9). Це справді серйозна проблема, як навчає нас Мартін Лютер у своїх коментарях, — бути проклятим, тобто не мати «нічого спільного, ніякої участі або спільності з Богом».

Апостол прокляне і самого себе, якщо відхилиться від Євангелія благодаті (вірш 8). Навіть він не має права змінювати послання, бо істина та влада його

Євангелія ґрунтується в самому Бозі. Павло, як зазначає Жан Кальвін, «вимагає від усіх і рівноцінно від самого себе підпорядкування Слову Божому».

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Коментарі Мартіна Лютера до Галатів 1:8-9 ілюструють співвідношення Писання та традиції: «Це простий уривок, у якому Павло підпорядковує себе, ангелів з небес і всіх інших — лікарів, вчителів і господарів, — під авторитет Писання». Традиція вчення церкви має авторитет, але остаточна влада належить Слову як єдиному безпомилковому та непогрішному вказівнику для життя, що ми отримали.

Для подальшого вивчення:

Повторення Закону 4:2

Псалом 118:9-16

Матвія 7:21-23

Галатів 2:11-14

НАКЛЕПИ НА ХАРАКТЕР ПАВЛА

Галатів 1:10: Бо тепер чи я в людей шукаю признання, чи в Бога? Чи людям дабу я догоджати? Бо коли б догоджав я ще людям, я не був би рабом Христовим.

Окрім проповідування «іншого євангелія», ніж те, яке Павло передав галатам, лжевчителі також обмовляли його. Мабуть, вони звинувачували апостола в тому, що він змінював своє Послання з подумом віпру.

Ми робимо цей висновок із сьогоднішнього уривка, в якому Павло відповідає, чи догоджає він людям (Галатів 1:10). Не було би потреби порушувати це питання, якби люди не звинувачували його в цьому, тому, найімовірніше, лжевчителі говорили, що Павло прагнув заговорити вуха галатів «легкою вірою» і «дешевою благодаттю». Супротивники апостола не зрозуміли, що Євангеліє, яке звільняє нас від прокляття старого Закону, не звільняє нас від його виконання. Власне, у певному розумінні Євангеліє благодаті є вимогливішим, ніж діла Закону, яких вимагали юдаїсти. Давайме прояснимо одну річ: вчинки, які завжди впливають із відродженого серця, ніколи не гарантують нашого права стояти перед Отцем. Однак набагато важче нести тягарі одне одного в духовному та фінансовому аспектах та в спосунках (6:2), ніж бути обрізаним у тілі. На щастя, Святий Дух дозволяє виправданим вірою виконувати Закон Христа, але не так, щоби заслужити спасіння (5:16).

Мабуть, щоб назвати Павла лицеміром, лжевчителі також порівнювали його обрізання єврейських християн, як-от Тимофія (Дії 16:1-5), з тим, що він відмовлявся зобов'язувати поган виконувати Закон Мойсея. Павлове бажання «стати всім для всіх» (1 Коринтян 9:19-23) також можна було перекрутити, аби звести наклепи на його характер. Проте ця крипика не може встояти. Павло проповідував виправдання вірою в Христа як євреям, так і поганам (Галатів 2:15-16), і він обрізав тільки ново навернених євреїв, щоби марно не образити євреїв-нехристиян. Обрізання було невід'ємною частиною їхньої етнічної спадщини, і якщо вони знали, що воно їх не врятує, не було би потреби забороняти євреям практикувати його. Однак він не обрізав язичників, тому що обрізання було чужим для них у культурному розумінні. Вимога обрізання, як бачимо по ситуації в Галатії, спантеличила би поган, і вони почали б вірити, що спасіння залежить від позначки на їхньому тілі.

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Контекст Галатів 1:10 спростовує будь-яке припущення, що Павло бажав догодити людям. Чи людина, що зацікавлена завоювати визнання всіх людей, проголошувала би прокляття на когось із них (вірші 8-9)? Те, що Павло став «всім для всіх», означає, що він благочестиво діяв відповідно до Євангелія, не роблячи нічого, що могло би заподіяти непотрібну шкоду. Сьогодні Церква повинна керуватися цим принципом, хоча ми маємо остерігатися, щоб не спростувати Євангеліє, намагаючись досягти грішних людей.

Для подальшого вивчення:

Вихід 20:16

Матвія 22:15-22

Дії 21:17-26

Галатів 6:15, 17

Галатів 1:11-12: Звіщаю ж вам, браття, що Євангелія, яку я благовістив, — вона не від людей. Бо я не прийняв, ні навчився її від людини, але відкриттям Ісуса Христа.

Окрім звинувачень, що Павло бажав догоджати людям і змінював своє послання, лжевчителі в Галатії також ставили під сумнів його статус апостола. Павло повинен був захищати своє покликання в розділах 1-2 тільки тоді, коли його супротивники заставляли галатів сумніватися щодо справжності його призначення.

Незрозуміло, що саме ці лжевчителі казали про Павла, але через те, що в Галатів 1:11 апостол наголошує, що його Євангеліє не є від людини, найімовірніше, Павла звинувачували в тому, що джерелом його вчення були інші люди, а не Христос. Справді, ці супротивники, можливо, казали, що Павло вигадав своє послання, перекрутив Євангеліє, яке він отримав від інших апостолів, або що він не був повноцінним апостолом, тому що не був одним із безпосередніх учнів Ісуса. Разом з їхніми неправдивими словами про те, що вони навчали під егідою влади Якова (2:12), такі звинувачення могли бути переконливими для галатських церков.

Щоб його читачі не повірили чуткам, що він перекрутив первісне послання, сфабрикував його чи отримав від інших людей, Павло чітко дає зрозуміти, що його Євангеліє прийшло «відкриттям Ісуса Христа» (1:12). Павло не стверджував, що нічого не навчився про деталі служіння Спасителя від інших; насправді цей апостол, який раніше переслідував Церкву, дізнався про Ісуса та Його діла від тих, кого він переслідував, а також від самих апостолів (1 Коринтян 15:1-11). Натомість Павло має на увазі, що зміст Євангелія — прихід Божого Царства через служіння Ісуса — був даний через пряме одкровення Месії. Те, що Павло дізнався деінде, тільки підтвердило це одкровення.

Словами «відкриття Христа» Павло говорить, що Ісус був як посередником, так і змістом Євангелія. Сам Ісус передав Євангеліє Павлу, і це Євангеліє возвеличує тільки Його як посередника Нового Заповіту, а не Старого, наших діл чи ще чогось. Це Євангеліє, яке руйнує будь-яку думку про самодостатність і змушує нас повністю покладатися на Христа (Римлян 11:6). Мартін Лютер зазначає: «Вчення Євангелія позбавляє людей всієї слави, мудрості, праведності... і віддає її тільки Творцю, Хто з нічого створив усе».

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Павло в Посланні до галатів часто говорить фразу «Євангелію, що її проповідую» (2:2) для того, щоб відокремити справжнє послання спасіння від «іншого євангелія» юдаїстів. Павло безсумнівно знав, що проповідував Євангеліє від Бога (Римлян 1:1), яке Він постановив і яке не підлягало змінам. Ми не отримали Євангеліє через видіння Христа, як це сталося з Павлом, а через проповіді Божого Слова, яке не можна компрометувати.

Для подальшого вивчення:

Ісаї 61:1-4

Наума 1:15

Дії 9:1-9

Римлян 15:14-21

КОЛИШНЄ ЖИТТЯ ПАВЛА

Галатів 1:13-14: Чули-бо ви про моє поступовання перше в юдействі, що Божу Церкву жорстко я переслідував та руйнував її. І я перевищував в юдействі багатьох своїх ровесників роду мого, будиши запеклим прихильником моїх опцівських передань.

У сьогоднішньому уривку Павло хоче спростувати те, що він написав. Сказавши, що його Євангеліє було прямим одкровенням Ісуса Христа, а не вченням людей (Галатів 1:11-12), апостол передбачає, що його читачі можуть поставити питання, чи дійсно він побачив Спасителя.

Галатів 1:13-2:10 дає відповідь на це питання, описуючи досвід Павла й апелюючи до свідчень інших апостолів. Він починає з аргументів з особистого досвіду. В 1:13-14 Павло підсумовує своє життя до зустрічі з Христом як таке, в якому він прагнув зруйнувати Божу Церкву, і не намагається приховати того, що жорстко переслідував християнську спільноту перед тим, як Ісус зустрів його на дорозі в Дамаск (Дії 9:1-2, 13-14). Грецьке дієслово, перекладене як «руйнувати» у Галатів 1:13 (*portheō*), також було вжито для опису грабування міст, і тому ми бачимо, як сильно апостол ненавидів Церкву й хотів знищити її. Навернення Павла не має жодного природного пояснення; його перетворення з найбільшого ворога християнства на його головного захисника можна пояснити тільки надприродною зустріччю з воскреслим Христом.

Коментарі Мартіна Лютера на вірш 14 показують, як акцент Павла на його досвіді в юдаїзмі повинен був спонукати галатів поставити під сумнів фальшиве «євангеліє» юдаїстів. Перед зустріччю з Ісусом Павло намагався стати гідним через виконання Закону так само, як це робили лжевчителі в Галатії. Досвід навчив його, що жоден грішник не може бути виправданий своїми ділами (див. також 2:15-16), і згадуючи про свою колишню відданість опцівським традиціям, він каже «я це все вже проходив» щодо фальшивого «євангелія». Павло повинен бути почутим, тому що він мав досвід спроб виправдати себе ділами Закону, і знає, що грішники не можуть визнаватись праведними в такий спосіб.

Це не вина Закону, що Павло до свого навернення і юдаїсти, коли було написано Послання до галатів, думали, що вони можуть виконувати його й у такий спосіб виправдати себе. Постанови та жертви Закону створені, щоби ми покладалися на когось іншого, хто міг би дотримуватися його за нас, а не для того, щоб ми домагалися праведності, виконуючи цей Закон. Августин каже:

«Вина не є частиною Закону... [він] є духовним і не повинен плумачитись за плоттю» («Стародавні християнські коментарі до Писання», Новий Заповіт, том 8, с. 10).

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Не всі з нас мали такий драматичний досвід навернення, який був у Павла, і через Божу завітну благодать багато хто з нас не може навіть згадати час, коли не знав Христа. Однак всі, хто відвернувся від темряви до світла, зробили це тільки через Божу благодать, яка змінює нас. Ми повинні бути вдячними щодня за те, що Господь перший покликав нас до Себе, бо без цього поклику ми досі були б ув'язнені в гріхах і спражданнях.

Для подальшого вивчення:

Повторення Закону 31:29

Филип'ян 3:2-11

НАВЕРНЕННЯ ПАВЛА

Галатів 1:15-17: Коли ж Бог, що вибрав мене від утроби матері моєї і покликав благодаттю Своею, уподобав виявити мною Сина Свого, щоб благовістив я Його між поганями, — я не радився зараз із тілом та кров'ю, і не відправився в Єрусалим до апостолів, що передо мною були, а пішов я в Арабію, і знову вернувся в Дамаск.

Стикаючись із людьми, які прагнули зруйнувати його служіння, Павло описує події, які відбулися після його навернення, аби довести, що юдаїсти були брехунами, оскільки звинувачували його в тому, що Ісус ніколи безпосередньо не кликав Павла на служіння як апостола. Він нагадує, що до зустрічі з Христом переслідував Церкву, тому що зіставлення з його новим покликанням як одного з найбільших посланців Спасителя є потужним доказом того, що Ісус зустрів і змінив Павла на дорозі в Дамаск (Галатів 1:13-14). Проте він знає, що потрібно іще щось, аби переконливо довести, що тільки Христос є джерелом його Євангелія. Крім того, ширились чутки, що Павло формував своє вчення на основі того, що йому говорили інші, і в сьогоднішньому уривку він відповідає на це, наголошуючи, що був незалежним апостолом.

Ми повинні пам'ятати про ці звинувачення, щоб не думати, що Галатів 1:15-17 якось суперечить описам Луки тих самих подій (Дії 9:1-19). Павло не має на увазі, що він не контактував з іншими віруючими після свого навернення, коли говорить, що не «радився зараз із тілом та кров'ю, і не відправився в Єрусалим до апостолів», побачивши Сина Божого. Як пояснюється в коментарях до Галатів 1:16 у навчальній Реформатській Біблії, те, що Павло ні з ким не радився, у грецькій мові означає, що він не прагнув, щоб інші підтвердили його послання, а не те, що він одразу відокремився від усіх. Павло, мабуть, залишає поза увагою своє хрещення Ананієм (Дії 9:17-19) тільки тому, що не хоче надавати своїм супротивникам будь-які підстави стверджувати, що він отримав Євангеліє від інших. Якими би важливими не були його зустрічі з Ананієм та іншими християнами під час перебування в Аравії й Дамаску (Галатів 1:17), Павло отримав послання спасіння в ногах Самого Ісуса Христа.

Опис Павлом свого божественного покликання схожий до опису покликання іншого пророка в Єремії 1:4-5, що є дуже відповідним, оскільки обоє чоловікам було доручено поширювати Слово Боже. Ми не є такими ж посланцями одкровення, як вони, проте наш Творець у Своїй благодаті також закликає нас до служіння. Жан Кальвін зазначає: «Тільки через Божу доброту ми були не лише обрані та прийняті до вічного життя, а й удостоєні того, що Господь бажає

використовувати наше служіння, яке в іншому випадку було би повністю марним, і що Він дає нам законне покликання, в якому ми можемо служити Йому».

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Яким неймовірним є усвідомлення того, що Бог не лише вибрав нас для спасіння, але й дав кожному з нас покликання, яким ми можемо благословляти Його Церкву. Яке ваше покликання? Чи доручено вам бути вчителем, або можливо, виконувати соціальне служіння чи брати участь у прославленні? Ви обдаровані до праці в дитячому служінні чи маєте особливі таланти для благовістя? Поміркуйте над вашими дарами та служінням, яке вам подобається, щоб усвідомити, до якого служіння Бог спорядив вас.

Для подальшого вивчення:

Буття 25:21-23

Ісаї 49:1-7

Матвія 1:18-25

1 Коринтян 12

ПАВЛО ЗУСТРІЧАЄ ПЕТРА ТА ЯКОВА

Галатів 1:18-20: По трьох роках потому пішов я в Єрусалим побачити Кифу, і в нього пробув днів із п'ятнадцять. А іншого з апостолів я не бачив, крім Якова, брата Господнього. А що вам пишу, ось кажу перед Богом, що я не обманюю!

Ні в Галатів 1:17, ані в Діях 9:19-25 нам не дано всіх подробиць про те, що саме Павло переживав в Аравії та Дамаску в період одразу після свого навернення. Ми, звичайно, знаємо, що апостол проповідував у багатьох синагогах у Дамаску (Дії 9:19-22), і не буде помилкою, якщо ми припустимо, що він робив те саме і в Аравії. Безсумнівно, Павло також проводив час у навчанні та молитві, і, можливо, Ісус з'являвся йому ще декілька разів (2 Коринтян 12:2).

Три роки, про які Павло згадує у сьогоднішньому уривку (Галатів 1:18), почалися, відколи він побачив Христа дорогою в Дамаск, й охоплюють його перебування в Аравії та служіння в сирійському місті. Відтак Павло був зрілим віруючим, коли зустрів Кифу (Петра) і Якова, брата Господнього, в Єрусалимі. Порівняння між п'ятнадцятиденним перебуванням Павла у Святому Місті й трьома роками, які він провів наодинці, свідчить, що він не пішов туди, аби вивчати Євангеліє або щоб Яків чи Петро призначили його апостолом. Пам'ятайте, що Павло має справу із лжевчителями, які підривають його авторитет, стверджуючи, що це інші апостоли призначили його, а не сам Спаситель. Юдаїсти, мабуть, знали, що Павло відвідав Єрусалим після свого навернення, і, ймовірно, стверджували, що він отримав своє покликання там. Павло таким чином чітко показує, що його візит був занадто коротким, аби навчитися Євангелія від Петра та Якова. Метью Генрі говорить, що Павло згадує ці періоди й присягається щодо правдивості своїх слів, «щоб ніхто не міг ствердити, що він був зобов'язаний своїм знанням Євангелія чи владою проповідувати його комусь іншому».

Чому ж тоді Павло пішов до Єрусалима? Галатів 1:18 є єдиним місцем у Новому Заповіті, де вжите грецьке дієслово *historeō* («побачити», «відвідати»), що вказує на те, що Павло, мабуть, цілеспрямовано вибрав його. З різних грецьких дієслів, які мають подібне значення, це єдине слово, яке містить у собі ідею знайомства з кимось; відповідно Павло відправився в Єрусалим, щоб зустрітись і привітати інших лідерів церков. Він, мабуть, хотів дізнатися про стосунки Петра та Якова з Ісусом і деякі деталі земного служіння Христа. Але

ця інформація додала лише забарвлення до основних богословських знань Євангелія, яке Павло отримав від самого Ісуса (вірш 12).

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Як служитель Христа Ісуса Павло знав, що він не зможе самотужки успішно виконати своє покликання. І якщо апостол потребував спілкування з іншими, щоб виконати доручення, дане йому Ісусом, то наскільки більше ми, які покладаємося на слова апостолів, потребуємо братів і сестер-християн для підтримки та спілкування? Чи є у вас близькі друзі-християни, які моляться за вас і допомагають виконувати ваше покликання? Чиє служіння ви підтримуєте в Тілі Христовому?

Для подальшого вивчення:

Буття 24

1 Самуїла 21:1-9

Євреїв 10:24-25

3 Івана 5-8

Галатів 1:21-24: Потому пішов я до сирських та кілікійських країн. Церквам же Христовим в Юдеї я знаний не був особисто, — тільки чули вони, що той, що колись переслідував

їх, благовістив тепер віру, що колись руйнував був її. І славили Бога вони через мене!

Перший візит апостола Павла до Єрусалима після того, як він зустрівся з Христом дорогою в Дамаск, тривав усього п'ятнадцять днів (Галатів 1:18). У Діях 9:26-30 описується та сама подорож до Єрусалима, про яку ми читали в Галатів 1:18-20, де сказано, що багато учнів на початку Павлового служіння побоювалися його, бо колись він переслідував їх. Потрібно було, аби Варнава переконував інших учнів, що Павло був дійсно віруючим (Дії 9:27), хоча він тільки представив Павла Петру та Якову (Галатів 1:18-19). Оскільки Петро та Яків були лідерами в церкві Єрусалима, вони би передали іншим неймовірну правду, що Павло перейшов на їхню сторону.

Проте головне пояснення того, чому Павло так недовго перебував у Єрусалимі, знаходимо в Діях 9:28-29. Будучи в Єрусалимі, апостол проповідував Євангеліє, через що деякі громадяни прагнули його смерті. Тож аби врятувати його життя, віруючі в місті послали його назад до Тарса, його рідного міста та столиці провінції Кілікія (вірш 30). Хоча Павло не згадує про небезпеки, які йому траплялися, він говорить нам, що залишив Святе Місто й подався до країв Сирії та Кілікії (Галатів 1:21). Протягом наступних чотирнадцяти років (або одинадцяти, якщо врахувати три роки в Аравії, див. вірш 18) Павло відносно таємно служив у цих регіонах (2:1), і ми мало що знаємо про його служіння там. Проте нам відомо, що церкви Юдеї за межами Єрусалима не могли упізнати Павла за виглядом і зраділи, почувши новину, що той, хто колись намагався знищити віру, прийшов проповідувати її (1:22-24).

Це привале служіння за межами Єрусалима доводить, що Павло не міг отримати розуміння Євангелія від апостолів там. Окрім того, оскільки він перебував у Святому Місті протягом лише двох тижнів, під час яких провів багато часу, проповідуючи та навчаючи (Дії 9:28-30), Павло не міг отримати апостольське вчення, яке пізніше нібито перекрутив. Обидва факти влучно відповідають на чутки галатських юдаїстів, що сумнівалися в апостольському покликанні Павла.

Павло не покладався на людину у своєму апостольському покликанні, і церкви в Юдеї визнали славу Божої благодаті в його спасінні (Галатів 1:24). Бла-

годать є основною в Павлових доказах, і в цьому уривку він наголошує на її ролі, «кажучи, що славили Бога вони через мене» (Іван Златоустий, «Стародавні християнські коментарі до Писання», Новий Заповіт, том 8, с. 16).

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Ми повинні бути вдячними Господу за благодать, яку Він виливає на нас і яку проявив іншим людям. Ми також повинні вірити, що жоден грішник не є за межами Його благодаті, бо якщо Він міг переміняти Павла з гонителя віри на того, хто її поширював, то, безсумнівно, може спасти будь-яку людину. Приділіть сьогодні час, аби порадіти в Божій благодаті, яку Господь проявив вашим друзям та родичам, і моліться, щоб через Свою благодать Він навернув невіруючих, яких ви знаєте.

Для подальшого вивчення:

Вихід 18:1-12

Єремії 31:1-3

1 Коринтян 15:9-10

Галатів 6:14

ПАВЛО ПОВЕРТАЄТЬСЯ ДО ЄРУСАЛИМА

Галатів 2:1-2: Потому, по чотирнадцяти роках, я знову ходив в Єрусалим із Варнавою, взявши й Тита з собою. А пішов я за відкриптям. І подав їм Євангелію, що її проповідую між поганями, особливо знатнішим, чи не дарма змагаюся я чи змагався.

Намагаючись підірвати апостольський авторитет Павла в Галатії, юдаїсти наробили багато шуму про різні подорожі, які він здійснив до Єрусалима після свого навернення. Якби ці лжевчителі постійно не згадували про Павлові відвідини Святого Міста, було би важко пояснити, чому в Галатів 1:18-2:10 апостол присвятив так багато часу, розповідаючи своїм читачам, навіщо він відправився туди. Логічно, що юдаїсти використовували подорожі Павла до Єрусалима, щоби звинуватити його. Як можна ще краще довести, що апостоли, а не сам Христос, призначили Павла, аніж наголосити на його відвідинах Петра, Якова й Івана (1:18-19; 2:9)? Звичайно, акцентуючи увагу на цих зустрічах, лжевчителі могли переконати галатів, що Павло отримав Євангеліє від апостолів, а потім змінив своє послання.

Другий візит Павла до Єрусалима (2:1-10) дав би їм ще більше доказів для звинувачень, оскільки в той час Петро, Яків та Іван визнали Павла апостолом (вірші 6-10). Однак із сьогоденішнього уривка зрозуміло, що Павло не прагнув, аби стовпи Церкви освятили його послання, коли він вдруге відправився в Єрусалим після навернення. Як пише Павло у Посланні до галатів 2:1-2, сам Ісус ініціював цю подорож, з'явившись апостолу та сказавши йому йти до єрусалимської церкви. Варнава, співробітник Павла під час його раннього служіння (Дії 9:26-15:41), і Тит, ново навернений поганин, який був ніби сином для Павла (Тита 1:4), пішли разом з апостолом у цю другу подорож, яка описана в Діях 11:27-30.

Рішуча оборона Павлом власного незалежного апостольського покликання виключає думку, що він прагнув схвалення єрусалимської церкви щодо свого служіння, коли відправився в місто, аби переконатися, що він не благовістивав даремно (Галатів 2:2). Він знав, що якщо єврейська церква в Єрусалимі не зрозуміє, що Павло робив за межами Юдеї, то це спантеличить віруючих поган щодо спасіння та перешкодить його служінню. Тому за наказом Ісуса Павло пішов, аби прояснити своє вчення, щоб наклеп його ворогів не встояв і щоб інші апостоли не сумнівалися в Євангелії, яку проповідував Павло.

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Багато проблем у церкві виникають через непорозуміння між різними християнами та роботою, яку ті виконують. Особливо важко може бути вчителям, коли хтось перекручує їхні слова та наміри. Як християни ми повинні наслідувати приклад Павла та намагатися чітко пояснювати іншим свої наміри, а також те, що саме маємо на увазі. Ми також повинні виходити з презумпції невинності, щоб не поширювати плітки і тим самим не грішити проти Бога.

Для подальшого вивчення:

Псалом 132

Приповісті 24:28-29

Івана 13:35

Ефесян 4:1-3

ФАЛЬШИВИ БРАТИ В ЄРУСАЛИМІ

Галатів 2:3-5: Але й Тим, що зо мною, будши греком, не був до обрізання змушений. А щодо прибулих фальшивих братів, що прийшли підглядапи нашу вільність, яку маємо в Христі Ісусі, щоб нас поневолипти, то ми їх не послушали ані на хвилю, і не піддалися були, щоб тривала в вас правда Євангелії.

Лука подає цінне зображення ранньої Церкви, а в Діях 11:27-30 він описує пророцтво пророка Агава про голод під час правління імператора Клавдія. Історія розповідає нам, що було кілька випадків голоду, один з яких виявився особливо руйнівним для Юдеї в період між 44 і 48 роками н. е. Це пояснює, чому християни Антіохії послали Варнаву й Павла принести допомогу юдейським церквам, подорож, яку Павло описує з дещо іншої точки зору в Галатів 2:1-10. Тим, новонавернений грек (вірш 3), подався в цю мандрівку з Варнавою та Павлом, мабуть, щоб показати єдність віруючих поган з єврейськими християнами в Юдеї.

Як стверджує історія, після того як євреї успішно чинили опір спробам Антіоха Епіфана нав'язати Ізраїлю грецькі традиції (169 р. до н. е.), обрізання було високо піднесене як знак єврейської честі та чистоти. Отже, багато ранніх християн, будучи етнічно євреями, прагнули обрізати поган, які увірували в єврейського Месію. Це було частиною більшого бажання нав'язати Закон Мойсея віруючим поганам, точкою зору, яку Павло спростовує в Посланні до галатів.

Павло захищає позицію, що віруючі звільнені від виконання Закону Мойсея, ще до того, як написав це Послання. Під час його другого візиту до Єрусалима декілька чоловіків, які говорили, що погани не можуть спастися без обрізання, проникли на зустріч Павла, Варнави, Тима й інших апостолів (вірші 3-5). На ній виникла дискусія щодо обрізання. Павло міцно відстоював Євангеліє благодаті, і єрусалимські апостоли не примусили Тима обрізатися (вірш 3). Проте, як говорить Мартін Лютер у своїх коментарях, Павло «не відкидав обрізання як щось жакливе, і ні словом, ані ділом не змушував євреїв відмовитися від нього». Він «відкидав обрізання як передумову для праведності». Обрізання як частина культурної ідентичності єврейських християн було добрим, але наказувати зробити його іншим означало заперечувати достатність Христа у відкупленні.

Прихильники обрізання поган таємно поширювали свою позицію (вірш 4), що було тактикою єретиків протягом століть. Християни повинні бути пильними як ніколи та зберігати свою доктринальну цілісність від тих, хто намагається її підірвати.

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Боротися за віру є обов'язком усіх віруючих, а не тільки наших паспорів та інших лідерів. Ми повинні особливо насторожено ставитися до спроб підірвати авторитет Біблії та історичну християнську віру. Конфесії, зазвичай, не заперечують винятковості Христа й одразу не висвячують нерозкаяних грішників; таке відбувається тільки після того, як заперчується законне місце Писання. Підтримуйте авторитет Біблії у своїй церкві чи деномінації.

Для подальшого вивчення:

Псалом 14

Юди 3-4

ПАВЛОВЕ СПРИЙНЯТТЯ АПОСТОЛІВ

Галатів 2:6: Що ж до тих, що за щось вважають себе, та якими колись вони були, то ні в чому різниці для мене нема, — не дивитись Бог на особу людини! Бо ті, що за щось вважають себе, нічого мені не додали...

У Першому посланні Петра 3:15-16 автор закликає нас бути готовими «завжди на відповідь кожному», хто запитає нас про причину нашої надії. Можливо, не всі з нас мають офіційну богословську освіту, однак усі віруючі повинні бути підготовленими, аби дати належну відповідь скептикам.

Деякі противники християнства говорять, що Новий Заповіт є плутаниною непримиренних точок зору. Багато хто стверджує, що «Біблія переповнена протиприччями», і ми повинні знати, як відповідати на ці закиди, незважаючи на те, що вони не ґрунтуються на істотних доказах.

Наприклад, багато людей вважає, що Павло різко не погоджувався з іншими апостолами, особливо з Яковом. Сьогоднішній уривок часто використовується, щоб підтвердити цю теорію, тому що нею Павло, як видається, намагається принизити інших апостолів. Згідно з багатьма перекладами, Павло говорить про Якова, Кифу (Петра) й Івана (2:9) як про тих, хто був впливовим і «за щось уважали себе» (вірш 6), що може означати, ніби Павло сумнівається в цих людях. Проте такий переклад вірша спантеличує читача, оскільки цей набір слів у грецькій мові просто означає «ті, що були лідерами». Павло не принижує позицію цих трьох чоловіків, напамінь він заявляє, що вони мали владу в церкві.

Оскільки вони схвалювали його послання (вірші 6-9), приниження апостолів скомпрометувало би його слова щодо істинності його Євангелія; тому Павло не міг ставити під сумнів їхньої стаптус. Втім, Павло прямо не підкреслює їхньої влади (вірш 6). Більшість коментарів приписує це тому, що галатські юдаїсти величали єрусалимських апостолів більше, ніж Павла, мабуть, через їхні кровні зв'язки з Ісусом (Яків) чи через стаптус його перших учнів (Кифа та Іван). Ці лжевчителі та їхнє надмірне возвеличення єрусалимських апостолів змусили Павла в цьому контексті заступитись за владу інших апостолів. Якби Павло ще прямолінійніше відстоював місце інших апостолів, він міг би опуститися в очах галатів.

Яків, Кифа й Іван є важливими, але Павло є не меншим апостолом, і тому він непрямо визнає інших апостолів та згадує про Божу неупередженість, щоб

підтвердити свої слова. Жан Кальвін говорить, що Павло «визнає, що вони були першими по порядку в часі, але стверджує, що це не завадило йому бути їм рівним у званні».

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Вирішальне значення для сьогоднішнього уривка має розуміння того, що єрусалимські апостоли нічого не додали до Євангелія Павла. Він був покликаний пізніше, але це не зробило його проповіді в чомусь недостатніми. Зрештою, у підсумковому аналізі між біблійними посланнями цих авторів немає протиріч. Учителі Божого Слова повинні плумачити Писання у світлі Писання. Налаштовувати одного автора проти іншого зрештою означає налаштовувати Бога проти Себе.

Для подальшого вивчення:

Повторення Закону 13:1-5

Псалом 118:41-48

2 Тимофія 3:16-17

2 Петра 3:15-16

Галатів 2:7-9: ...але навпаки, — побачивши, що мені припоручена Євангелія для необрізаних, як Петрові для обрізаних, — бо Той, Хто помагав Петрові в апостольстві між обрізаними, помагав і мені між поганями, — і пізнавши ту благодать, що дана мені, Яків, і Кифа, і Іван, що стовпами вважаються, подали мені та Варнаві правиці спільноти, щоб ми для поган працювали, вони ж — для обрізаних...

Вивчаючи Галатів 1:11-2:6, ми підкреслили те, як Павло намагався зберегти незалежність свого апостольського покликання та єдність з іншими апостолами. Якщо він хотів збудувати галатів і відвернути їх від законництва юдаїстів, то спочатку мав спростувати їхні твердження, ніби він отримав своє покликання від інших апостолів або перекрутив їхнє вчення. Довести, що сам Ісус покликав Павла проповідувати те саме послання, яке проповідували інші апостоли, було важливо, щоб звільнити галатів від впливу лжевчителів і продемонструвати, що вони були тими, хто неправдиво представляв Спасителя.

Юдаїсти, які нав'язували обрізання та ярмо Закону Мойсея віруючим поганам, були проблемою майже скрізь, де Павло бував, і у своїх листах він неодноразово заперечує будь-яку значну відмінність між віруючими, обрізаними в плоті, і тими, хто не був обрізаний (1 Коринтян 7:17-24; Колосян 3:11). Уся церква стикнулася з цією проблемою близько 50 року н. е., поді Єрусалимська Рада розглянула проблему юдаїстів в Антіохії (Дії 15:1-35). Примітно, що Павло прямо не згадує про цю Раду чи її лист, тому багато хто вважав, що Послання до галатів було написане до її засідання. Найімовірніше, Павло би використовував її рішення як подальший доказ того, що єрусалимські апостоли не наказували обрізуватися віруючим поганам, якби ця зустріч уже відбулася на той час. Також малоймовірно, що Петро уникав би поган в Антіохії після того, як захищав повноцінне долучення необрізаних у Єрусалимській Раді, а це означає, що події в Галатів 2:11-14 відбулися до неї.

Якщо ці дати є правильними, у Галатів 2:7-9 показано, що апостоли погоджувалися щодо послання Євангелія ще до того, як церква вперше розглянула це питання в Раді. У ранній Церкві була фундаментальна єдність правдивої віри, яка була можлива тільки тому, що той самий Христос діяв через Павла й Петра (вірш 8). Євангеліє благодаті, яке Павло проповідував необрізаним, а Петро — обрізаним, нічим не відрізнялися (вірш 7), тому апостоли були в єдності одне з одним (вірш 9). Августин зазначає: «Тому не виявили жодної речі, у чому апостоли би не погоджувалися» («Послання до галатів», 1,2.7-8).

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Істина Євангелія об'єднує віруючих; і Святий Дух дає нам сили любити тих, хто перебуває в Христі, навіть якщо вони відрізняються від нас. Нашою метою повинна бути любов одне до одного в правді, і ми маємо зростати в любові до ближніх незалежно від того, де перебуваємо у своїй духовній мандрівці. Шукайте Господнього обличчя сьогодні та попросіть Його дати вам благодать, щоби прагнути єдності з іншими людьми, які живуть у правді.

Для подальшого вивчення:

Йова 34:12

Захарія 8:16-17

2 Коринтян 4:1-2

3 Івана 4

Галатів 2:10: ...тільки щоб ми пам'ятали про вбогих, що я й пильнував був чинити таке.

Яків, брат Ісуса, є тим самим Яковом, який приєднався до Петра та Івана, коли ті зустрілися з Варнавою, Тимом і Павлом щодо змісту Євангелія (Галатів 2:1-10). Цей Яків є тим самим апостолом, який написав Послання апостола Якова і який відомий своїми численними заявами про тяжке становище бідних із закликами до церкви допомагати нужденним (1:27; 2:1-7, 14-17; 5:1-6). Тому не дивно, що коли Яків зустрівся з Павлом у Єрусалимі, у їхній розмові була піднята тема бідності.

У сьогоднішньому уривку Павло завершує описувати свою другу подорож до Єрусалима, кажучи, що єдине, про що попросили його Яків, Петро та Іван, це пам'ятати про вбогих (Галатів 2:10). Він конкретно мав на увазі бідних християн в Юдеї, які в першому столітті часто були в скрутному становищі через голод, війни й тому подібне. Павло отримав цю настанову не як заклик робити добрі діла для повного спасіння, оскільки єрусалимські апостоли нічого не додали до його Євангелія (вірш 6). Цей заклик до благодійності був тим, що Павло прагнув робити ще задовго до зустрічі з іншими апостолами, про що він говорить у Галатів 2:10. Його готовність не була показною хоробрістю, бо під час свого служіння він часто закликав церкви з поган допомагати бідним віруючим в Юдеї (Дії 24:17; Римлян 15:25-27; 1 Коринтян 16:1-4).

У богословському розумінні Павло пояснює, що в його часи благодійність бідним єврейським християнам була жертвою вдячності від поган народу Ізраїлю (Римлян 15:27). Фізичні нащадки Авраама були тими, через кого Ісус, а отже, і вічне життя, прийшли до поган; і найменше, що вони могли зробити, аби висловити свою вдячність євреям за Месію, це дати своїм бідним єврейським братам кошти на їжу та житло. Давати незможним є також певною формою наслідування Бога. Наш Творець дає вічне життя тим, хто покладається на Нього, тому наші дари можуть допомогти забезпечити фізичні потреби тим, хто не має коштів для життя.

Кожен, хто визнає ім'я Христа, зобов'язаний допомагати тим, хто не може прогодувати себе (Якова 1:27). Давайте робити все можливе, щоби наші церкви були першим місцем, де нужденні люди, а особливо нужденні християни, могли знайти допомогу.

Sorati Deo: життя перед Божим обличчям

Мартін Лютер зазначає: «Після проповіді Євангелія обов'язком і завданням справжнього і вірного пастора є пам'ятати про бідних». Наші пастори й лідери повинні вести Божий народ у наданні допомоги бідним: спочатку в церквах, а потім у світі. Якщо ви є лідером у вашій церкві, то мусите зробити своєю метою підтримку нею нужденних. Незалежно від того, чи ви є лідером чи ні, зробіть допомогу бідним частиною свого служіння Христу.

Для подальшого вивчення:

Левит 19:9-10

Приповісті 14:21

Луки 6:20-21

2 Коринтян 8:1-15

КОНФЛІКТ В АНТІОХІЇ

Галатів 2:11-13: Коли ж Кифа прийшов був до Антіохії, то відкрило я виступив супроти нього, — заслугував-бо він на осуд. Бо він перед тим, як прийшли були дехто від Якова, споживав із поганами. А коли прибули, став ховатися та відлучатися, боячися обрізаних. А з ним лицемірили й інші юдеї, так що навіть Варнава приспав був до їхнього лицемірства.

Галатія була одним із багатьох регіонів Римської імперії, де служив Павло, і після того, як він покинув ту місцевість, лжевчителі, тобто юдаїсти, проникли в церкви, які започаткував Павло, і навчали про спасіння через віру в Ісуса та послух Закону Мойсея, заперечуючи покликання й чесність Павла (Галатів 1:1-10). У Галатів 1:11-2:10 Павло відповідає цим вовкам в овечій шкурі, захищаючи своє апостольське покликання й доводячи, що він та інші апостоли проповідували однакове Євангеліє благодаті — праведність у Божих очах через віру в Христа.

Сьогоднішній уривок описує подію в Антіохії, яку лжевчителі, мабуть, перекрутили, щоб заперечити єдність Павла з іншими апостолами. У першому столітті люди обідали тільки з тими, кого вважали рівними. Але схоже, що юдаїсти сказали галатам тільки те, що Петро відмовлявся споживати їжу з віруючими поганами, аби довести, що апостоли вважали тих, хто не дотримувався єврейських звичаїв, нижчими. Однак Павло розповідає всю історію, показуючи, як у цій ситуації Петро діяв у супереч своїм переконанням.

Хоча в Законі не говориться, що євреї не можуть їсти разом з поганами, багато євреїв першого століття забороняли цю практику. Петро ігнорував це культурне табу протягом деякого часу та споживав їжу з віруючими поганами, але коли «прийшли були дехто від Якова», він почав їсти тільки з єврейськими християнами, впливаючи на інших євреїв, щоб вони робили так само (Галатів 2:11-13). Ми не можемо звинувачувати Якова за гріх Петра; Павло просто каже, що ці люди прийшли з єрусалимської церкви, де Яків був лідером; та він не пояснює нам, чому. У ті часи юдейські націоналісти повставали проти Риму, переслідуючи євреїв, які радо приймали традиції поган. Яків, мабуть, відправив посланців, щоби попросити лідерів церкви в Антіохії бути обережними й даремно не провокувати бунтарів, що могло створити проблеми для єрусалимської церкви. Петро міг би це зробити та продовжувати споживати з поганами.

Однак він пішов занадто далеко, і своїми діями натякав, що єврейські християни мають те, чого не мають віруючі з поган, а саме — діл Закону. Розділяючи віруючих євреїв і поган, Петро заперечував благодать, змінюючи Закон зі способу виразити вдячність за спасіння на лінію поділу Божого народу.

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Опис конфлікту з Петром слугує важливим переходом для Павла, від якого він починає пояснювати доктрину виправдання, яку ми розглянемо детальніше завтра. Сьогодні ж поміркуйте над тим, як проступок Петра доводить, що «ми самі по собі є нічим з усіма нашими дарами, якими б чудовими вони не були, якщо Бог не допоможе нам» (Мартін Лютер, «Коментарі до Галатів»). Навіть Петро згрішив, коли розділив Церкву Христову, і тому ми повинні завжди усвідомлювати нашу залежність від Нього, щоб не потрапити в оману.

Для подальшого вивчення:

Псалом 108:30-31

Ісаї 41:1-13

1 Коринтян 10:12-13

Ефесян 2:11-22

ВИПРАВДАННЯ ВІРОЮ

Галатів 2:14-16: А коли я побачив, що не йдуть вони рівно за євангельською правдою, то перед усіма сказав Кифі: «Коли ти, будши юдеєм, живеш по-поганському, а не по-юдейському, то нащо поган ти примушуєш жити по-юдейському?» Ми юдеї природою, а не грішники з поган... А коли ми дізнались, що людина не може бути виправдана ділами Закону, але тільки вірою в Христа Ісуса, то ми ввірували в Христа Ісуса, щоб нам виправдатися вірою в Христа, а не ділами Закону. Бо жадна людина ділами Закону не буде виправдана!

Це було немаловажним для Петра, що він спочатку споживав з віруючими поганамі в Галатії, а потім почав уникати віруючих, які не виконували обрізання й не дотримувалися кошерних чи інших подібних законів (Галатів 2:11-13). Такі дії розділяли послідовників Ісуса на основі їхньої вірності Закону Мойсея, тим самим усуваючи Христа й те, що Він зробив, як визначальну ознаку новозавітної спільноти. Зрозуміло, що Петро не мав такого наміру; однак його дії поставили під сумнів достатність Христа, і тому Павло публічно докорив йому, щоб не звести інших (вірш 14; 1 Тимофія 5:19-20). Августин говорить, що Павло зробив це, «щоб кожен удосконалився через його докір» («Стародавні християнські коментарі до Писання», Новий Заповіт, том 8, с. 37).

Докір Павла в перекладі англійської стандартної версії Біблії закінчується віршем Галатів 2:14, але оскільки оригінальний грецький текст не має лапок, його слова до Петра можуть закінчуватися віршем 21. Так чи інакше, сьогоднішній уривок починає перехід від того, як Павло захищає своє покликання (1:11-2:14), до того, як він пояснює істину про віру (розділи 3-4). У цьому уривку основна увага приділена виправданню — проголошенню праведним у Божих очах. Юдаїсти переконували, що ми є праведними перед Творцем через віру в Ісуса й наш послух Закону, але для Павла це означало, що ми виправдовуємось нашими ділами. Як зазначає Жан Кальвін, вірші 2:15-16 показують, що «до віри чи до діл потрібно приписувати або все, або нічого».

Те, що Петро своїми діями натякав, що погани повинні жити так, як євреї, аби бути правдивими християнами, було лицемірним, тому що навіть він, євреї, не жив, як євреї (вірш 14). Він фактично знав із власного досвіду, що всі, хто покладається на діла Закону для виправдання, зазнаватимуть невдачі щоразу (Дії 15:6-11). Якщо навіть Павло й Петро, євреї, яким були довірені Слова Божі (Римлян 3:1-2), не могли дотримуватися їх, то як вони могли покладати тягар Закону Мойсея — ярмо Тори — на поган? Але Павло не будує свою аргу-

ментацію, опираючись тільки на свій досвід. Усе Писання вказує на те, що Ізраїль не зміг виправдатися через Закон (Ісуса Навина 24:19; Дії 7:51-53). Ця нездатність була вкорінена в гріху, а не в самій Торі (Римлян 7:7).

Згодом ми детальніше розглянемо діла Закону, підставу виправдання та інші подібні питання. Однак перед тим як продовжити, ми повинні чітко розуміти, що ми проголошені праведними перед Богом тільки через віру в Ісуса (Галатів 2:15-16).

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Коментарі Мартіна Лютера до сьогодішнього уривка містять таку мудрість: «Бог є возвеличений у Своему Сині. Той, хто вірить, що Син є нашим посередником і Спасителем, той шанує Отця, і того шанує Бог. Це означає, що Господь обдаровує таку людину дарами, прощенням гріхів, праведністю, Святим Духом і вічним життям». Якщо ми хочемо отримати Божі дари, то повинні покаятись у гріхах і довіритись Ісусу. А на кого покладаєтесь ви?

Для подальшого вивчення:

2 Хронік 36:1-21

Ездри 9

Плач Єремії 1:8-9

1 Коринтян 1:30

Галатів 2:17-21: Коли ж, шукаючи виправдання в Христі, ми й самі показалися грішниками, то хіба Христос слуга гріха? Зовсім ні! Бо коли я будую знов те, що був зруйнував, то самого себе роблю злочинцем. Бо Законом я вмер для Закону, щоб жити для Бога. Я розп'ятий з Христом. І живу вже не я, а Христос проживає в мені. А що я живу в тілі пепер, — живу вірою в Божого Сина, що мене полюбив, і видав за мене Самого Себе. Божої благодаті я не відкидаю. Бо коли набувається правда Законом, то надармо Христос був умер!

У Новому Заповіті говориться не тільки про ранніх християн, а й про погляди багатьох євреїв першого століття. Наприклад, у Луки 18:9-14 читаємо, що фарисеї часто (але не завжди) приваблювали послідовників, які пишалися своєю праведністю, і дивилися на тих, хто себе скомпрометував, наприклад, єврейських збирачів податків, як на грішників, які не заслуговували на Божу благодать. Таке негативне ставлення до своїх земляків було нічим порівняно з тим, як фарисеї сприймали поган, які не мали завіту (Закону чи його обіцянок). Навіть євреї, які не були фарисеями, зазвичай займали позицію «ми проти них» щодо поган, і розуміння цього допоможе нам у плуначенні сьогодішнього уривка.

Аби довести, що виправдання дається людині тільки вірою, Павло поставив євреїв на той самий рівень, що й поган, у тому, що стосується спасіння. Навіть євреї, які мали Закон, не можуть бути виправдані, виконуючи його. Божий обраний народ не менше за поган повинен покладатися тільки на Христа, аби бути проголошеним праведним (Галатів 2:15-16). Вірш 17, мабуть, відповідає на заперечення з боку юдаїстів, які могли говорити так: «Якщо Павлова правда, то євреї не мають переваги над поганами. Він каже, що ми, вищі, праведні люди, є такими, як грішні погани, тим самим додаючи нас до числа грішників, які зараз живуть. Вчення Павла робить щось немислиме — воно робить Ісуса тим, хто збільшує гріх!»

У вірші 18 Павло вказує, що юдаїсти все неправильно зрозуміли. Власне, саме Закон, на який вони поклалися для виправдання разом з вірою в Христа, визначає гріх, який тіло приймає, щоб чинити більше зла (Повторення Закону 31:16-18; Псалом 142:1-2; Римлян 7:7-25). Павло має рацію, коли каже, що старозавітний Закон не може бути частиною того, що виправдовує нас, безбожних. Справді, Павло би помилявся, якби, як і юдаїсти, стверджував, що наші діла можуть нас виправдовувати. Це б зробило Закон Мойсея визначальною

ознакою Божого народу та збільшило б гріх, бо все, що Закон може зробити для нашого виправдання, це проклясти нас як неправедних (Галатів 2:18; 3:10).

Смерть для Закону та його вимог, а не виконання його діл, є тим, що веде до праведності й життя перед Господом. Тільки якщо ми вірою об'єднуємося з Христом, то можемо уникнути прокляття гріха та жити для Бога (2:19-21).

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

З такими питаннями, як прокляття Закону, які ми коротко розглядали сьогодні, доведеться почекати ще кілька днів, коли ми їх детальніше аналізуватимемо. Насамкінець зверніть увагу на те, що розкриває Галатів 2:19-20: об'єднатися з Христом означає бути розп'ятим з Ним, а також воскреснути до нового життя. Жан Кальвін зазначає: «Жодна людина не зможе вповні прийняти Христа як Того, Хто помер за спасіння світу, якщо не відчує наслідків цієї смерті та не прийме її як свою».

Для подальшого вивчення:

Псалом 13

Єремії 17:9

Матвія 3:1-12

Римлян 3:21-31

Галатів 3:1-5: О, ви нерозумні галати! Хто вас звів не коритися правді, вас, яким перед очима Ісус Христос переднакреслений був, як ніби між вами розп'ятий? Це одне хочу знати від вас: чи ви прийняли Духа ділами Закону, чи із проповіді про віру? Чи ж ви аж такі нерозумні? Духом почавши, кінчите тепер тілом? Чи ви так багато терпіли надармо? Коли б тільки надармо! Отже, Той, Хто вам Духа дає й чуда чинить між вами, — чи чинить ділами Закону, чи із проповіді про віру?

Павлові слова про те, що вважати Закон засобом нашого виправдання є гріхом (Галатів 2:18), відповідає його вченню в Римлян 5:20-21; 7:7-25 і Галатів 3:10-14. Сьогодні ми зосередимося на тому, що діла Закону не можуть бути основою нашого виправдання, оскільки він стає прокляттям і засуджує всіх, хто не дотримується його досконало (Повторення Закону 27:26; Якова 2:10). Цей Закон є Законом Мойсея, який був даний тільки євреям, хоча моральний Божий закон, відомий поганам, також проклинає тих, хто повністю не підкоряється йому (Римлян 1:18-32). Як євреї, так і погани (окрім Ісуса) живуть під прокляттям, «бо всі згрішили і позбавлені Божої слави» (Римлян 3:23).

Більше добрих діл послуху не зможуть усунути прокляття; воно зникає тільки після того, як виконається. Це те, що Павло має на увазі, коли говорить у Галатів 2:19-20, що ми вмираємо «Законом... для Закону» (його прокляття) через «розп'яття з Христом». Як ми побачимо наступного тижня, Ісус поніс прокляття Закону за гріх (3:13), і всі ті, хто отождено себе з Ним вірою, звільняються від прокляття, оскільки, вилившись на Христа, воно вже не має сили. Тут ми бачимо вчення про заступницьку спокуту. Коли Ісус був проклятий на хресті, Він поніс прокляття Свого народу. Ми не знищені, тому що Христос прийняв Божий гнів; благодаттю ми отримуємо свободу, яка приходить після сповнення та зняття прокляття, а також визнання праведними перед Отцем.

Разом із зняттям прокляття приходить дар Святого Духа, який, згідно із сьогоднішнім уривком, галати прийняли (Галатів 3:1-2; див. Йоїла 2:28-32). На жаль, вони забули, що Дух, а отже, виправдання та свобода від прокляття прийшли від віри в Христа розп'ятого, а не від діл Закону (Галатів 3:1-2). Очевидно, що лжевчителі переконали галатські церкви, що Духа було недостатньо; потрібен був послух Закону Мойсея, щоби зробити їх справжньою частиною Божого народу (вірш 3). Але вважати, що виправдання залежить від власних діл, означає покладатися лише на Закон, який принесе із собою прокляття.

Слухачі Павла чули й добре знали Євангеліє, тому його різкі слова повинні були вивести їх із духовного ступору.

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Добрі діла не є повністю відсутніми в християнському житті. Ними не можна заслужити Божої ласки, але вони доводять, що ми маємо віру (Якова 2:14-26). Мартін Лютер каже, що добрі вчинки «потрібно виконувати не як причину, а як плід праведності. Коли ми стаємо праведними, то повинні чинити їх, а не навпаки – чинити добрі діла, щоби бути праведними, коли ми є неправедними. Дерево родить яблуко, але не яблуко дерево».

Для подальшого вивчення:

Буття 22:1-18

Левит 1:1-9

Ефесян 2:8-10

Тита 3:3-7

Галатів 3:6-9: Так як Авраам «був увірував в Бога, — і це залічено за праведність йому». Тож знайте, що ті, хто від віри, — то сини Авраамові. І Писання, передбачивши, що вірою

Бог виправдає поган, благовістило Авраамові: «Благословляться в тобі всі народи!» Тому ті, хто від віри, будуть поблагословлені з вірним Авраамом.

Після того як Павло в 1 та 2 розділах Послання до галатів захистив своє апостольське покликання та заявив, що ми виправдовуємося тільки вірою, він починає відстоювати позицію, що Бог не вимагає, аби погани брали ярмо Закону Мойсея, проголошує їх праведними та приймає як Своїх людей, якщо вони вірують в Ісуса. Віра була, очевидно, правильною відповіддю, коли Павло запитав галатів, чи вони отримали Духа через віру в Христа чи через діла Закону (3:1-5). Ми можемо також зробити висновок, що ті, хто має Святого Духа, — виправдані, і що галати, навіть якщо юдаїсти обманювали їх, мали Духа й були такими.

Галати не були першими, хто був виправданий вірою; Павло каже, що Авраамова віра в Бога «була залічена за праведність йому» (3:6), що в перекладі з грецької дієслова *dikaioō* є судовим терміном, який означає «оголосити праведним». Павло натякає на небесний суд, у якому Отець проголошує грішників, як-от Авраама, прощеними, «невинними» й абсолютно праведними перед Ним, якщо вони довіряють Його обіцянкам в Ісусі. Це рішення ґрунтується на приписуванні нам бездоганної праведності Христа — поняття, яке ми розглянемо на наступних заняттях. Зауважте, що ця праведність, підстава нашого виправдання, не існує «у людей, а є даром Божим, який ми отримуємо лише вірою; і воно не є нагородою, справедливо даною через віру, а тому, що ми приймаємо вірою те, що Бог вільно дає нам» (Жан Кальвін).

Павло згадує в цих віршах Авраама, оскільки лжевчителі стверджували, що люди стають дітьми Авраама через діла Закону (див. Римлян 4:13). Юдаїсти використовували Авраама, щоб відстоювати свою позицію, оскільки він був поганином, якого Бог покликав бути батьком спільноти віруючих і який також отримав знак обрізання (Буття 12:1-3; 17). Якщо Авраам, поганин, був проголошений праведним і став євреєм через обрізання, то чи не повинні й погани обрізуватись і виконувати діла Закону, щоб отримати завітні благословення?

Втім, як вказує Павло, лжевчителі не змогли зрозуміти, як Авраам виправдався вірою задовго до свого обрізання (Галатів 3:6; див. Буття 15:1-6). Будучи

ще поганином, він був проголошений праведним у Божих очах; тому діла Закону Мойсея не можуть мати місця в нашому виправданні (Галатів 3:7-9).

Sorati Deo: життя перед Божим обличчям

У виправданні «змінюються не наші гріхи, а наша вина» (Р. Ч. Спроул, «Тільки віра», с. 96). Бог не ігнорує наші гріхи, коли виправдовує нас, і знає, що поки ми не помremo, то будемо боротися з гріхом і навіть часом піддаватимемося йому. Але якщо ми віримо, Він не буде пам'ятати його вічно та благословлятиме нас, як благословив Авраама. Іван Златоустий пише: «Тільки вірою ми уподібнюємося до Авраама» («Стародавні християнські коментарі до Писання», Новий Заповіт, том 8, с. 37).

Для подальшого вивчення:

Буття 21:1-7

Римлян 4:1-12

Галатів 3:10: А всі ті, хто на діла Закону покладається, — вони під прокляттям. Бо написано: «Проклятий усякий, хто не триває в усьому, що написано в книзі Закону, щоб чинити оте!»

Важка ситуація в Галатії змушує Павла списло пояснити істини про виправдання, віру та діла Закону, щоб виправити своїх читачів без зайвих зволікань. Отже, ми не можемо вповні зрозуміти ці теми тільки з Послання до галатів. Павло пояснює ці питання детальніше в інших листах, і його послання містять усі вчення Біблії про Божу дію в історії. Нам потрібна ця інформація, щоб пояснити Галатів 3:10-14.

Почнемо зі створення. В Едемському саду Бог встановив з Адамом відносини, які зазвичай називають завітом діл, його також називають завітом створення або завітом життя. У цьому завіті «Адаму було обіцяно життя, а в ньому його нащадкам, якщо вони житимуть у досконалому та постійному послуш» закону Творця (ВВВ, 7.2). Оскільки Бог пообіцяв смерть Адаму, якщо той з'їсть заборонений плід (Буття 2:16-17), ми можемо логічно зробити висновок, що Бог пообіцяв Адаму життя, якщо той утримається від плоду. Адам міг би заслужити собі праведність своїм послухом у саду, а отже, і вічне благословення.

Але Адам згрішив, і темрява заповнила все творіння. Його вчинок мав наслідки для всіх людей, бо він представляв усе людство. Ми згрішили, коли Адам згрішив, зробивши нас винними перед Отцем і зіпсованими по нашій природі (Римлян 5:12-21). Гріхопадіння принесло прокляття на всіх Адамових синів і дочок (Буття 3:16-19), але Бог милостиво вирішив, що дехто не буде нести прокляття назавжди, і пообіцяв викупити народ та перемогти гріх, смерть і сатану (вірші 14-15).

Ми не уникнули наказу повністю підкорятися Богу, коли порушили завіт діл. Його вимоги, вираз Його стійкого характеру (Малахії 3:6), не змінюються, і тільки праведні перед Ним житимуть вічно. Але ми, що в Адамі, мертві для праведності (Ефесян 2:1), свідомо схвалюємо зло (Числа 1:28-32) і не можемо виконати божественний закон, який проявляється у творінні.

Навіть ті, хто має особливе одкровення про Божу волю в Законі Мойсея, не в змозі дотриматись його (Повторення Закону 31:14-29). Будь-який грішник, який намагається підкорятися йому, зазнає невдачі та знову відчує жало боже-

стпенного прокляття. Ось чому всі, хто покладається на діла Закону, підпадають під його засудження (Галатів 3:10).

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Мартін Лютер зазначає щодо Галатів 2:17, що Закон Божий «вимагає досконалого послуху Богу й засуджує всіх тих, хто не робить цього», а щодо вірша 3:10 він говорить, що виконувати Божі заповіді означає робити їх «не напоказ, а в душі, тобто по-справжньому й досконало». Усі ми повинні щодня визнавати те, що не здатні догодити Богу власними зусиллями, каятися в гріху та покладатися на Ісуса, щоб отримати праведність.

Для подальшого вивчення:

Буття 9:1-7

Псалом 142:1-2

Матвія 5:48

Римлян 3:9-20

Галатів 3:11-12: А що перед Богом Законом ніхто не виправдується, то це ясно, бо «праведний житиме вірою». А Закон не від віри, але «хто чинитиме те, той житиме ним».

Як тільки ми згрішили в Адамі, наш Творець міг би справедливо знищити Своє творіння за те, що воно посміло порушити Його святі настанови. Проте Бог милостиво вирішив врятувати декого від Свого гніву й визнати їх праведними — як таких, хто виконав завіт діл. Тільки поді, коли ми дотримуємося цього першопочаткового завіту, ми можемо вистояти перед Отцем.

Бог викупляє Свій народ і приймає цих людей як тих, хто дотримав завіт діл, через завіт благодаті, який вперше був проголошений у Його обітниці знищити змія (Буття 3:15). Завіт благодаті не скасовує діла, він фактично гарантує виконання діл у послуху, бо вічне життя є неможливим без таких діл (Римлян 2:6-11). Як пояснює доктор Р. Ч. Спроул, «завіт є милостивим, тому що те, що Христос зробив — Його послух Закону Божому — дає нам багате й вічне життя» («Істини, які ми визнаємо», том 1, с. 218-219).

Завіт благодаті містить завіти з іншими особами, двоє з яких, Авраам і Мойсей, є важливими для нашого вивчення. Павло вже згадував про завіт з Авраамом (Галатів 3:1-9), який назавжди визначає, що ми виправдуємося вірою в Господні обіцянки (вірші 15-18). Тому народ Божий був виправданий вірою під завітом Мойсея, хоча в деяких віршах у Законі говориться, що виконання заповідей приносить праведність і життя. Один з таких віршів — Левит 18:5, який Павло цитує в Галатів 3:12.

Ми можемо зробити висновок з поверхневого читання Закону Мойсея, що люди часів Старого Заповіту спасалися ділами, а не вірою. Деякі християни дотримуються цієї позиції. Проте в Торі показано, що хоча вона розкриває Божий стандарт праведності, наш Творець знав, що грішники ніколи не зможуть спасти себе, виконуючи Закон. Наприклад, принесення жертв як спокуту за гріх передбачає, що люди не зможуть досконало виконувати Закон і повинні знайти інший спосіб, щоб виправдатися.

Таким іншим способом, звичайно, є шлях віри. У Галатів 3:11 цитується вірш Авакума 2:4, у якому передбачається той день, коли Бог втрутиться, щоб урятувати Свій народ від його ворогів та дати йому життя. Наш Творець врятує тільки тих, кого Він визнає праведними, і вони житимуть вірою.

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Жан Кальвін зазначає, що «протириччя між законом і вірою полягає в питанні виправдання», і тому закон «має метод виправдання людини, який повністю суперечить вірі». Це не означає, що нам заборонено чинити добрі діла, а тільки те, що ми ніколи не повинні покладатися на те, що вони зроблять нас праведними (виправдають нас) перед Богом. Знайте сьогодні, що Бог пообіцяв: якщо ви перебуваєте в Христі, то Він безсумнівно освятить вас і виробить у вас святість, яка буде приємною Йому.

Для подальшого вивчення:

Псалом 27:1-2

Даніїла 9:1-19

Римлян 1:16-17

2 Коринтян 5:21

ПРОКЛЯТИЙ ЗА НАС

Галатів 3:13-14: Христос відкупив нас від прокляття Закону, ставши прокляттям за нас, бо написано: «Проклятий усякий, хто висить на дереві», щоб Авраамове благословення в Ісусі

Христі поширилося на поган, щоб обітницю Духа прийняти нам вірою.

Спокутна історія – історія того, що Бог робив, аби спасти Свій народ – це те, що Павло має на увазі, коли аналізує віру, діла та Закон Мойсея (Галатів 3). Одним із важливих понять спокутної історії є завіт діл в Едемському саду. Адам мав би заслужити праведність і вічне життя для людства, якби підкорився нашому Творцю (Римлян 5:12-21). Але з гріхопадінням прийшло прокляття Всемогутнього (Буття 3:16-19) і нездатність коритися Богу й таким чином отримати праведність (Псалом 142:1-2).

Наш Творець мав би відкласти в бік Свої стандарти – що не є можливим, – аби відступитися від Своїх вимог щодо праведності. Отже, у завіті благодаті Бог дає можливість дотримання завіту діл і визнання праведності через віру (Буття 15:1-6). Щоб сформувавши таку віру, Бог дав Закон ізраїльтянам, який слугує як завіт благодаті та завіт діл. Учення Закону Мойсея про те, що життя приходило через непохитний послух йому (Левит 18:5; Галатів 3:10-12), служить завіту діл у тому, що ми нагадуємо собі його вимоги. Роблячи так, ми бачимо божественне прокляття за нездатність дотримуватися його, а отже, він служить благодаті. У Повторенні Закону 27:26 є обіцянка проклясти Ізраїль за недотримання заповіту, найбільше прокляття якого проявилось під час вигнання з самої присутності Всемогутнього (28:15-68). У вигнанні Ізраїль повинен був усвідомити свою нездатність підкорятись і поклястися тільки на Бога для спасіння. Погани також побачили би свою гріховність у цьому. Якщо Божі вибрані не могли досконало підкорятися, то як вони зможуть?

Бог послав Свого Сина, щоб зняти прокляття й вивести Свій народ із вигнання. Хоча Ісус був абсолютно вірний Закону (1 Петра 2:22-23), Він повинен був постраждати за гріхи, тому що тільки нечестиві могли страждати від прокляття, висячи на дереві, як було під час Його розп'яття (Повторення Закону 21:23; Галатів 3:13). Якщо Христос не помер за Свої гріхи, то Він помер за гріхи інших. На хресті Отець приписав гріхи Свого народу Ісусові, тобто Отець поклав наші гріхи на Свого Сина, засудивши гріх у Його плоті. Він також зарахував Ісусовий досконалий послух усім, хто вірує в Нього (2 Коринтян 5:21). Христова досконала праведність, Його бездоганне дотримання завіту діл є підставою для нашого виправдання та приписується нам тільки через віру.

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Коментарі Мартіна Лютера до Галатів містять таку пасторську пораду: «Тому, якщо гріх привожить вас, а смерть жахає, думайте, що вони є (і це дійсно так) уявою та фальшивою ілюзією диявола. Бо вже більше немає гріха, ні прокляття, ні смерті, ані диявола, які можуть нам зашкодити, бо Христос переміг і знищив їх». Якщо ви вірите й боїтеся Божого гніву, пам'ятайте, що Ісус поніс його за вас. Славте Його за Його благодать сьогодні.

Для подальшого вивчення:

Левит 16

Марка 10:45

1 Петра 2:21-25

Об'явлення 1:4-7

ОДИН ІЗ НАЩАДКІВ АВРААМА

Галатів 3:15-16: Браття, кажу я по-людському: навіть людського затвердженого заповіту ніхто не відкидає та до нього не додає. А обітниці дані були Авраамові й насінню його. Не говориться: «і насінням», як про багатьох, але як про одного: «і Насінню твому», яке є Христос.

Сучасна культура мало переймається минулим — її найбільше хвилює «прогрес». Однак у стародавні часи було не так. Люди, зазвичай, насторожено ставилися до всього нового. Багато поган поважали стародавню віру юдаїзму, незважаючи на те, що чимало з них також підозріло ставилися до євреїв. Якщо рабин хотів навернути когось до виконання Закону Мойсея, він посилався на найстаріші частини єврейської релігії, щоб захистити свою позицію, і це було чудовим способом привернути до себе послідовників. Це те, що робили галатські юдаїсти, коли використовували Авраама як взірця того, що можна виправдатися перед Богом ділами Закону, особливо обрізанням (Буття 17).

Відповідь Павла доводить, що Авраам і всі інші грішники визнаються праведними тільки вірою, тому що ніхто не підкоряється нашому Творцеві досконало (Галатів 3:1-9). Усі згрішили в Адамі (Римлян 5:12-21), і навіть євреї, які чітко розуміли, чого Бог вимагає в Законі Мойсея, підтверджували, що на людство чекає прокляття, бо воно не зможе досконало виконувати діла Закону (Галатів 3:10-12). Ісус не порушив Закону ніколи (1 Петра 2:21-23), здобувши праведність усім, хто вірує. На хресті наші гріхи були приписані Йому, і коли ми віримо, Його досконалість приписується нам, а наше прокляття усувається (Галатів 3:13-14). Лютер коментує Галатів 2:16, що віра «виправдовує, тому що вона очікує зі страхом і цінує цей скарб, присутність Христа».

Першість віри описано в сьогоднішньому уривку через посилання на хронологічну послідовність Авраамового та Мойсеевого завітів. Якщо навіть люди не скасовують і не змінюють своїх угод після засвідчення, то наскільки незмінним є Божий завіт (3:15)? Задовго до затвердження Свого завіту з Мойсеєм наш Творець пообіцяв спадок Аврааму, і ніщо не можна додати чи змінити в ньому. Якщо Авраам і його нащадки отримують його по вірі, то так буде завжди, незалежно від пізніших завітів.

Обітниця, дана нащадкам Авраама, була передбачена не для багатьох, а для одного — Христа (вірш 16). Павло не помилився з Буттям, він знає, що «насіння» є збірним іменником, який означає багато людей (вірш 29). Ісус голо-

вним чином є нащадком віри, бо тільки Він був абсолютно слухняний Отцеві. Тому ми благословенні як нащадки Авраама тільки тоді, коли перебуваємо в Христі Ісусі.

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Сьогоднішній уривок нагадує, що ми отримуємо обіцяне Боже благословення не через гени, а через особисту віру в Месію. Отже, справжніми дітьми Авраама є ті, хто має віру, незалежно від того, це євреї чи погани. У цій ері, після першого пришествя Христа, ті, хто народився у віруючих сім'ях, мають певні переваги, але спасіння приходить до тих дітей, тільки якщо вони повірять у Христа. Ви вірите в Нього чи ж покладаетесь на те, що віра когось іншого може спасти вас?

Для подальшого вивчення:

Повторення Закону 10:12-16

Єремії 7:1-7

Луки 3:8

Івана 8:31-47

СПАДЩИНА ЗА ОБІТНИЦЕЮ

Галатів 3:17-18: А я кажу це, що заповіту, від Бога затвердженого, Закон, що прийшов по чотирьохста п'ятдесяти роках, не відкидає, щоб обітницю він зруйнував. Бо коли від Закону спадщина, то вже не з обітниці; Авраамові ж Бог дарував із обітниці.

Галатські юдаїсти думали, що їхній аргумент щодо Авраама як того, хто був виправданий вірою і ділами, був переконливим, але Павло показав, що краще розуміє та плумачить Писання. Грішники жодним чином не можуть бути визнані праведними в очах Божих, виконуючи діла Закону, тому що Авраам був виправданий перед своїм обрізанням і не жив за Законом Мойсея (Буття 15:1-6). Августин зазначає: «Якщо Закон виправдовує, Авраам не був виправданий, оскільки він жив задовго до Закону» («Стародавні християнські коментарі до Писання», Новий Заповіт, том 8, с. 43).

Бути проголошеним праведним означає, що люди — євреї та погани — стають синами й дочками Авраама, а отже, і спадкоємцями обіцянки, даної патріарху (Галатів 3:6-7). Але що ж це за спадщина? Щоб відповісти на це запитання, ми повинні звернутися до Буття, у якому читаємо, що Бог пообіцяв Аврааму гарну землю, багато нащадків, благословення життя, яке буде благословенням для світу, і перемогу над його ворогами (12:1-3; 22:15-18). Наш Творець Сам зобов'язався зробити все можливе, аби передати цю спадщину. Коли Бог з'явився Аврааму у вигляді димучої печі та смолоскипа огняного, який проходив між кусками тварин, Він заприсягнувся, що його план для нащадків патріарха буде здійснений — або ж Він помре так само, як ті тварини (Буття 15:7-21). Оскільки Бог не може померти, його обіцянка не може не сповнитися.

В Ісусі наш Творець зробив усе можливе, аби виконати те, що обіцяв. Він переміг сатану, розпочав відновлення всього творіння й доручив Своїй Церкві проголошувати Євангеліє, щоб світ міг отримати благословення через приєднання всіх народів до родини Авраама (Матвія 4:1-11, 23-25; 28:18-20). Отець пообіцяв Своему Синові, що все це сповниться, якщо Він довіриться та підкориться Божому плану. Наш Спаситель ніколи не сумнівався в Ньому, живучи й померши, щоб виконати все, що передбачалося в Писанні (26:36-56).

У Галатів 3 немає детального опису обіцяної спадщини та згадується тільки про Духа обітниці (вірш 14). Виправдання дає нам спадщину, а зіслання Духа є доказом виправдання (вірш 2); тому Дух є узагальненим поняттям того, що вірою ми отримуємо все, що було обіцяне Аврааму.

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

В Ефесян 1:13-14 говориться, що Святий Дух є «завдатком» нашого спадку. Коли Ісус повернеться, щоб створити нові небеса й землю (Об'явлення 21), обіцянки Аврааму досягнуть свого звершення, а ми отримаємо благословення вічного життя у воскреслому тілі. Наші вороги будуть знищені, і ми будемо назавжди насолоджуватися Божою присутністю. Покладімо нашу надію на цю спадщину й очікуймо тих днів, коли все це сповниться.

Для подальшого вивчення:

Михея 7:18-20

Євреїв 6:13-20

ОДИН БОГ, ОДИН НАРОД

Галатів 3:19-20: Що ж Закон? Він був даний з причини переступів, аж поки прийде Насіння, якому обіпниця дана була; він учинений був Англами рукою посередника. Але посередник не є для одного, Бог же один.

Будь-яке обговорення завіпу діл і заступницької спокупи містить біблійний принцип корпоративної єдності. Відповідно до цього поняття група людей настільки отожднюється з однією людиною, що те, що говорить про людину, також можна сказати і про групу. Римлян 5:12-21 ілюструє цю ідею. Адам був обраний представляти своїх нащадків; тому коли він згрішив – усі люди згрішили. Ісус як другий Адам представляє Свій народ; тому через Його досконалий послух Богу ми, хто вірить у Христа, також визнані тими, хто дотримується Закону.

Павло має на увазі колективну єдність у Галатів 3, коли вживає слово «насіння» як для однієї людини (Христа, вірш 16), так і для багатьох (віруючих, вірш 29). Тим, що апостол називає Ісуса насінням Авраама, якому було обіцяно життя, землі та благословення (Буття 12:1-3; 15; 17), він називає народ Божий, наголошуючи на їхній єдності. Слова про Христа як одного з нащадків Авраама, якому Бог дав Свої обіцянки, були коротким способом передати, що відкуплення було дане єдиному роду, об'єднаному в Месії, Який є правдивим виразом цього народу.

Це допомагає нам зрозуміти Галатів 3:19-20. Вважаючи завіт Авраама вищим за завіт Мойсея, Павло розуміє, що його читачі будуть ставити під сумнів ціль Закону. Якщо завіт Авраама є першочерговим, то чому Ягве взагалі дав Закон Мойсея (Галатів 3:19)? Павло відповідає, що це потрібно було, аби він служив обіцянці, і ми розглянемо це поняття найближчими днями. Сьогодні ж зосередимося на Павлових загадкових виразах про те, що Закон був даний через посередника і що Бог є один (вірш 20): «Але посередник не є для одного, Бог же один».

У Біблії говориться, що Бог об'явив Закон Мойсея через ангелів як посередників (Повторення Закону 33:2), вказуючи на наявність декількох посередників. Цей самий Закон розділив людство на велику кількість родів (євреїв і багато різних племен поган). Оскільки є один Бог, Він завжди прагнув благословити одну родину Авраама, і тому Закон, який розділяє, не міг би бути постійним Божим задумом. Повернення до Закону знову вводить тимчасові поділення, які

існували під Законом Мойсея, порушуючи Божий намір долучити всі народи до роду Авраама – єдність, яка відображає єдиність самого нашого Творця.

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Наша єдність як народу Божого свідчить про єдність нашого Господа. Коли християни проживають і працюють разом у гармонії, це є потужним свідченням того, що всі віруючі мають того самого Святого Духа та поділяють спільну мету, яку Господь використовує, аби кликати з темряви тих, хто незадоволений життям без мети. Що ви робите у вашій місійній церкві для розвитку єдності? Чи може ваш пастор розраховувати на те, що ви не будете розділяти церкву?

Для подальшого вивчення:

Повторення Закону 6:4

Єзекіїля 36:23

Матвія 8:5-13

Галатів 2:18

ЗАКОН ТА ОБІЦЯНКИ

Галатів 3:21-22: Отож, чи ж Закон проти Божих обітниць? Зовсім ні! Якби-бо був даний Закон, щоб він міг оживляти, то праведність справді була б від Закону! Та все зачинило Писання під гріх, щоб віруючим була дана обітниця з віри в Ісуса Христа.

Починаючи аналізувати ціль Закону, відзначмо, що в Галатів 3 не подано повного опису ролі Закону Мойсея в християнському житті. Якби ми розглядали тільки цей розділ, то могли б подумати, що закони, дані Ізраїлю, є абсолютно неактуальними сьогодні. Дехто насправді так вважає. Проте, як пише Жан Кальвін у своїх коментарях, у Галатів 3 тільки описано про Закон і те, як він пов'язаний з нашим виправданням. Можна більше сказати про Закон Мойсея, ніж сказано тут.

Описуючи ціль Закону у виправданні, Павло також мусив розповісти і про ціль Закону в історії викуплення, що він і робить у віршах 19-29. Надавши пріоритет завіту Авраама, який дарує спасіння тим, хто довіряє Божим обіцянкам (вірші 15-18), зрозуміло, що Господь ніколи не мав наміру, аби грішники використовували Його Закон, що виправдовує тих, хто бездоганно дотримує його заповіді, щоби здобути собі спасіння. Навіть структура Закону Мойсея заперечує, що грішники можуть виправдати себе своїми ділами послуху. Наш Творець дав Закон після того, як врятував ізраїльтян з рабства (Вихід 20:1-17), очікуючи, що вони підкорятимуться йому в знак подяки за те, що Він звільнив їх, а не щоб заслужити собі праведність. Під жертвами Закону задля спокути розуміється те, що люди будуть продовжувати чинити гріх.

Знаючи, що гріхопадіння зробило нас достатньо впертими, аби повірити, що ми можемо примиритися з Ним, роблячи достатньо добрих діл, які «переважатимуть» наші погані вчинки, Бог дав Закон Мойсея Ізраїлю, щоб спростувати це вірування. Закон «був даний з причини переступів» (Галатів 3:19), щоб «зачинити все під гріх» (вірш 22). У цьому вірші говориться, що гріх є злочином проти божественної волі (Римлян 7:7-25), щоб показати Ізраїлю глибину гріха та його потребу в праведності іншої особи. Августин так коментує вірш 3:22: «Переступ закону був потрібен, щоб позбавити гордості тих, хто... хвалився, що мав свого роду природну праведність» («Стародавні християнські коментарі до Писання», Новий Заповіт, том 8, с. 47). Мартін Лютер повторює це в своїх коментарях до Галатів, пояснюючи, як Закон готує людину до віри — як «дзеркало, яке показує... що вона є грішною, винною у смерті та гідною Божого

обурення й гніву». При правильному використанні Закон спонукав Ізраїль шукати Бога для спасіння.

Sorati Deo: життя перед Божим обличчям

Християни вже не перебувають під прокляттям Закону (Галатів 3:13-14). Але поки ми не прославимося, присутність гріха всередині нас затьмає наші уми, не даючи в багатьох випадках побачити правду про наші діла та мотиви. Читання Закону Мойсея і його тлумачення в Нагірній проповіді (Матвія 5-7) нагадує нам про серйозну природу гріха та допомагає побачити зло всередині нас, щоб ми могли покаятися в ньому й умертвити його.

Для подальшого вивчення:

Левит 26:14-46

Псалом 50

Матвія 19:16-22

1 Івана 1:8-10

ЗАКОН – НАШ ВИХОВНИК

Галатів 3:23-24: Але поки прийшла віра, під Законом спережено нас, замкнених до приходу віри, що мала об'явитись. Тому-то Закон виховником був до Христа, щоб нам виправдатися вірою.

Більшості з нас, мабуть, казали «подорослішати» принаймні хоч раз уже в дорослому житті. Навіть найзріліші серед нас можуть часто поводитися по-дитячому. Іноді, щоб виправити свою незрілу поведінку, дорослі повинні нагадати собі, що вони є справді дорослими.

За словами Павла, християни, які повертаються в життя, яке визнається Законом Мойсея, а не тільки Христом, є, з духовної точки зору, дорослими, які повертаються в дитинство. Продовжуючи пояснювати про місце Закону в історії відкуплення, апостол знову каже, що народ Божий був ув'язнений під Законом, «поки прийшла віра» (Галатів 3:23-24) – посилення на пришествя Христа. До того моменту Закон також слугував «виховником», що є перекладом грецького слова *paidagōgos*.

У древньому Римі *paidagōgos* був рабом, якому доручали догляд за дитиною, коли тій виповнювалося шість років. Поки дитина не досягла підліткового віку, *paidagōgos* був вихователем, який наглядав за нею, слідкуючи, аби вона ходила до школи. *Paidagōgos* не був професійним учителем, але був наче вчитель, який вдома переглядав з дитиною матеріал, вивчений на заняттях. Крім того, *paidagōgos* слідкував за дисципліною дитини; він виправляв її погані манери й допомагав засвоїти етикет. Залежно від людини, *paidagōgos* міг дисциплінувати дитину суворо з прутком і батогом або ж із більшою лагідністю та турботою. Деякі діти ненавиділи своїх *paidagōgos*; інші ж формували міцні постійні стосунки з ними.

Ця інформація допоможе нам зрозуміти ціль Закону й чому він вже не є визначальним принципом життя віруючого. Якщо Закон Мойсея є як *paidagōgos*, то, за визначенням, він не був постійним вихователем, оскільки його робота закінчувалась, коли дитина виростала. Хоча віруюча спільнота багато чого навчилася від Закону, подібно до того, як дитина навчається манер від свого *paidagōgos*, Закон мав важливішу функцію – «завести нас до школи» – привести до Христа, Який єдиний може розкрити глибини Божої волі для нас (Матвія 5-7; Колосян 2:1-3). Думати, що Ісуса не достатньо, щоби бути зразком християнського життя, означає повернутися назад у період незрілості.

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Головне завдання Павла в Галатів 3:23-26 — це пояснити роль Закону в історії спасіння, але структура проповіді в Новому Заповіті вказує на те, що Божий закон грає аналогічну роль у нашому житті. Незалежно від того, чи ми виховуємось істинами про нашого Творця, які бачимо в творінні, чи заповідями Закону Мойсея, ми всі повинні діяти до моменту, коли мусимо визнати, що не здатні жити за Божими стандартами, і повністю поклатися на Христа. Чи це вже відбулося з вами?

Для подальшого вивчення:

Єремії 31:31-34

1 Коринтян 14:20

Колосян 1:28

Євреїв 5:11-14

Галатів 3:25-26: А як віра прийшла, то вже ми не під виховником. Бо ви всі сини Божі через віру в Христа Ісуса!

Жан Кальвін говорить у своїх коментарях, що Павло використовує слово «віра» у Галатів 3:23, 25, щоб передати «повне одкровення про те, що під час темряви Закон було важко збагнути». Старозавітні святі довіряли Божим обітницям, але не розуміли всієї благодаті й благословення в Христі, що ми удостоєні прийняти в Новому Заповіті. Павло, мабуть, веде мову про прихід Ісуса як про прихід віри, оскільки віра, присутня в серцях старозавітних віруючих (порівняно з новозавітними святими), була дуже слабкою. Ж. Кальвін також пропонує таке порівняння: старозавітні святі розпочали свою подорож у першому проблиску світанку, а ми в Новому Заповіті починаємо за світлого полудня.

Сьогодні ми визнаємо себе «в Христі» (вірш 26) як тих, хто прийняв силу Його Духа, щоби взяти участь у Його воскресінні, але не під Законом. Це не означає, що Закон Мойсея не має значення для нас. Подібно до того, як доросла людина не забуває манери, які повинна була засвоїти ще дитиною від свого *paidagōgos*, так само новозавітні віруючі повинні пам'ятати те, чого навчає Старий Заповіт. Запозичуючи ілюстрацію одного віруючого, скажемо, що ми не викидаємо 5-доларову купюру тільки тому, що отримали двадцятку. Ми не повинні відкидати Божі заповіді, об'явлені Ізраїлю, з приходом Христа (Матвія 5:17-20). Закон Мойсея не може засудити християн, але може стиряти нашому освяченню як відображенню «Закону Христа» (Галатів 6:2) — поняття, яке ми будемо вивчати найближчими місяцями.

Але як ми вже зрозуміли, Бог дав Закон Мойсея, насамперед щоби показати величину гріха та спрямувати Свій народ до Месії для виправдання вірою. Понісши останнє прокляття завіту — вигнання (Повторення Закону 28), — вірні ізраїльтяни шукали спасіння в Христі Ісусі (Луки 2:22-38). Побачивши, що навіть вибрані Творця не можуть дотримуватися Закону, погани поклалися на Того, кого Бог послав для їхнього виправдання. Цей процес продовжується і сьогодні як для євреїв, так і для поган, бо Отець приймає всіх, хто вірить у Його Сина, адже тільки такі люди мають право стати дітьми Божими (Івана 1:12). У Христі ми успадкували всі привілеї, які даються дітям Божим.

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Ісус Христос — єдиний, хто має успадковане право називатися Сином Божим. У Ньому ми є прийняті як діти Божі, тож отримуємо відповідно всі блага, які приходять із цим статусом. Сприймаймо цей привілей серйозно та допримуймося мудрості, яку Він дає нам у Своему Слові. Подумайте сьогодні про цей неймовірний привілей — бути Божою дитиною, і прагніть догодити Йому зі щирою радістю, яку відчувають хороші діти, коли слухаються своїх батьків.

Для подальшого вивчення:

Псалом 2

Осії 11:1

Матвія 5:9

Римлян 8:12-17

НАША ЄДНІСТЬ У ХРИСТІ ІСУСІ

Галатів 3:27-29: Бо ви всі, що в Христа охристілися, у Христа зодягнулися! Нема юдея, ні грека, нема раба, ані вільного, нема чоловічої статі, ані жіночої, — бо всі ви один у Христі Ісусі! А коли ви Христові, то ви Авраамове насіння й за обіпницею спадкоємці.

Побачивши, що Бог дав Закон Мойсея Ізраїлю, аби показати глибину гріха й таким чином знищити будь-яку надію, яку мав Його народ як можливість заслужити собі праведність (Галатів 3:19-26), ми повинні коротко розглянути, як ця ідея пов'язана з позитивними твердженнями про Закон у такому уривку, як Псалом 118:97. Якщо Закон слугує для виявлення наших прогріхів, то як ми можемо сказати: «Як я кохаю Закона Твого»?

Розуміння того факту, що старозавітні віруючі не були позбавлені Святого Духа, допомагає нам відповісти на це запитання. Новий Заповіт дає повніше пережиття Духа, ніж було перед приходом Ісуса (Дії 1:8), але Святий Дух діяв під Законом Мойсея не тільки щоб виявити глибину гріха, а й щоб дати Своему народові віру в Божу обіцянку — проголосити їх праведними. Цей самий Дух освятив грішників давним-давно, давши їм любов до Господніх святих постанов.

Однак ми є більш благословенні сьогодні, тому що Ісус зламав усі перешкоди, встановлені в Старому Заповіті, благословивши Свою Церкву широким розмаїттям культур і дарів, сповнюючи намір нашого Творця спасти людей з усіх народів. Ми, які були хрещені в Христа, зодягнулися в Христа. Одягнені в Його праведність, ми об'єдналися з Ним у душі та цілі з усіма, хто вірить в Ісуса, — чоловіком чи жінкою, рабом або вільним, євреєм чи поганином (Захарії 3:1-5; Галатів 3:27-28). Павло не говорить, що водне хрещення саме по собі приносить спасіння. Хрещення, зазвичай, є публічним визнанням своєї віри, і воно використовується тут як узагальнене поняття духовної реальності за цими подіями — єдністю з Христом, даною через віру (Римлян 6:1-4; Галатів 2:15-16). Без віри хрещення не має значення.

У ліберальних колах Галатів 3:28 часто перекручують і говорять, що в церкві не повинно бути жодних відмінностей у ролях. Таке плумачення є чужим для цього контексту, як пише Джон МакАртур, Павло тільки мав на увазі, що расова, соціально-економічна й гендерна відмінності «не означають духовної нерівності перед Богом» («Коментарі до Біблії МакАртура», с. 1 668). Хрест

робить ці відмінності відносними. Ми стали християнами, спадкоємцями Божої обітниці Авраамові, задовго до того, як народились українцями чи азіатами, багатими чи бідними, чоловіками чи жінками пощо.

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Як ми характеризуємо себе? Коли інші люди просять розказати прохи про себе, що ми говоримо? Якщо попросити одного з наших друзів чи колег описати нас, що вони скажуть? Якщо те, що ми є християнами, не є однією з головних відповідей, можливо, ми вважаємо інші частини нашої ідентичності важливішими за Ісуса. Найголовніша правда про нас як християн полягає в тому, що ми перебуваємо в Христі, тож повинні формувати своє життя за Його прикладом.

Для подальшого вивчення:

Вихід 20:3

Дії 10

Галатів 4:1-3: Тож кажу я: поки спадкоємець дитина, — він нічим від раба не різниться, хоч він пан над усім, але під опікунами та керівниками знаходиться він аж до часу, що визначив батько. Так і ми, — поки дітьми були, то були поневолені стихіями світу.

Багато людей не розглядають вчення Павла у світлі виправдання через віру, тому вважають, що апостол негатиивно відображає Закон у Галатів 1-3. Юдаїсти говорили галатам, що, крім віри в Христа, вони мають дотримуватися Закону, аби бути праведними (3:1-6). Павло знав, що грішники не можуть нічого зробити, щоб заслужити праведність перед Отцем, бо основою нашого виправдання є повна покора Ісусу (вірші 10-14). Бог дав Закон, щоб визначати переступи та щоб Його люди довірилися іншій особі, яка допоможе вирішити проблему гріха (вірш 19). А щодо виправдання, Закон Мойсея виявився неспроможним і кволим, як наші зусилля виправдати себе перед Богом, і він виконаний у Христі, чия слава розкриває слабкість Закону. У коментарях Мартіна Лютера до Галатів написано: «По-іншому Павло не міг сказати, адже йшлося про виправдання».

Сьогоднішній уривок пояснює тимчасову функцію Закону, використовуючи аналогію з римською традицією, і також має на увазі виправдання. У першому столітті свій перехід у доросле життя сини зазвичай відзначали у віці чотирнадцяти років. Відбувалася церемонія, під час якої вони обмінювали дитячий одяг на тогу дорослого чоловіка. У цей момент батько офіційно визнавав свого сина спадкоємцем, а до цього син, хоч і був спадкоємцем, не вважався кращим за раба й мав дотримуватися правил, встановлених іншими (4:1-2). Подібно до того і євреї перед приходом Ісуса були «поневолені стихіями світу» (вірш 3) як діти під Законом (див. 3:23-29).

У греко-римській культурі словом *stoicheia* («стихії світу») називали стародавні стихії землі, повітря, вогню і води, які часто пов'язували з богами Деметрою, Герою, Гефестом і Посейдоном відповідно. Писання порівнює язичницьких богів з демонами (Повторення Закону 32:17; 1 Коринтян 10:20). У такий спосіб апостол Павло говорить, що народ Ізраїлю під Старим Заповітом також був рабом гріха та смерті. Це відповідає опису з Римлян 7:7-12 того, як зло — світ, диявол, а особливо плоть — заволодіває заповідями, щоб збільшити гріх і скувати людей у беззаконні. Галати-язичники не були під Торою, але гріх поневолив їх, коли вони ще не були християнами. Якщо вони живуть за Зако-

ном, щоб виправдатися, вони обмінюють свою свободу спадкоємця знову на рабство.

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Метью Генрі зазначає, що з приходом Христа епоха рабства закінчилася, бо «час, призначений Отцем, прийшов; ми живемо в час великого світла й свободи». Якщо ми прагнемо заслужити собі місце перед Богом, дотримуючись Його закону, то будемо рабами зла, а якщо будемо сповнюватися Духом та усвідомимо, що наш стан перед Ним – це заслуга Христа, то будемо мимовільно й радісно підкорятися Йому. Попросіть Господа наповнити вас Його Духом сьогодні.

Для подальшого вивчення:

Вихід 32

1 Хронік 5:23-26

Римлян 6:15-23

Ефесян 6:10-20

УСИНОВЛЕННЯ В ХРИСТІ ІСУСІ

Галатів 4:4-5: Як настало ж виповнення часу, Бог послав Свого Сина, що родився від жони, та став під Законом, щоб викупити підзаконних, щоб усиновлення ми прийняли.

З деякими висловлюваннями Павла про Закон Мойсея та старозавітних віруючих на перший погляд важко погодитися. Погляньмо на його слова, що всі люди були поневолені «стихіями світу» до приходу Христа (Галатів 4:1-3). Іншими словами, до першого пришествя Ісуса як євреї, так і погани були сковані гріхом і вважали Божий Закон, чи совість у випадку поган, або ж Старий Заповіт, тягарем і жорстоким наглядачем. Проте праведне життя чоловіків, таких як цар Йосія (2 Царів 22:1-2), і любов до Закону в таких уривках, як Псалом 118, ставлять під сумнів слова Павла. Жан Кальвін у своїх коментарях пояснює цю очевидну розбіжність, зазначаючи, що під Законом Павло розумів досвід Ізраїлю загалом: «Апостол описує не конкретних людей... Деякі чоловіки були наділені надзвичайними дарами, але їх було мало, і все Тіло не могло поділяти їх». Багато людей жили вірою у свободі під Старим Заповітом, але досвід народу як колективного Тіла — зовсім інша річ. Глибину гріховності Ізраїлю показало покарання у вигляді заслання (Левит 26:14-39).

З приходом Христа цей період рабства завершився. Павло говорить, що Спаситель прибуде у «виповненні часу», щоб викупити тих, хто був під Законом, і прийняти їх як синів (Галатів 4:4-5). Те, що зробив Ісус, є поворотним моментом в історії, часом, який призначив Його Отець, щоб урочисто прийняти Своїх людей і зробити їх Своїми спадкоємцями (вірші 1-2). Багато коментаторів зазначають, як свобода спілкування та пересування, що була доступна в Римській імперії в першому столітті н. е., посприяла швидкому поширенню християнства. Очима віри ми можемо визнати, що Бог у своєму провидінні встановив події таким чином, щоби сповнився час для Його Сина здобути спасіння й проголошувати Його Євангеліє по всьому світу.

Ісус «родився від жони», що є посиланням на Його повну людську природу, і «під законом» (вірші 4-5). За словами Жана Кальвіна, «Христос вирішив стати відповідальним за дотримання Закону, щоб ми могли отримати звільнення від нього». Ісус виконав праведні вимоги Закону за нас, щоб ми могли поділяти з Ним права та привілеї як діти Божі.

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Августин пояснює відмінності між нами та Ісусом: «Ми є синами Божими через Його доброту й милосердя, у той час як Ісус є Сином за Своєю природою та поділяє божественну природу з Отцем» («Стародавні християнські коментарі до Писання», Новий Заповіт, том 8, с. 54). Ми також покладемося тільки на Христа, щоб мати право називатися дітьми Божими (Івана 1:12). Отже, ми можемо розраховувати на те, що все, що Він заповів нам з любов'ю та дисципліною, зробить нас святими.

Для подальшого вивчення:

Осії 11:1

Марка 1:14-15

Ефесян 1:3-10

Євреїв 2:14-18

Галатів 4:6-7: А що ви сини, Бог послав у ваші серця Духа Сина Свого, що викликає: «Авва, Отче!» Тому ти вже не раб, але син. А як син, то й спадкоємець Божий через Христа.

Коли нам потрібно прочитати про постулати віри, ми звертаємося переважно до Веспмінстерського Визнання Віри та Нікейського символу віри, у яких визначено межі християнського вчення в постапостольську епоху. Однак слід зазначити, що ці віровизнання були основою для поклоніння та учнівства за життя апостолів, і в Новому Заповіті є багато постулатів віри церкви першого століття. Наприклад, Филип'ян 2:5-11 є, мабуть, гімном віровизнання, який Павло додав до послання Галатів 4:4-5 і його стислий опис ролі Отця й Сина у викупленні, найімовірніше, є символом віри ранніх християн.

Приєднавши вірш 6 до цього віровизнання, ми отримуємо вираження нашої віри в Триєдиного Бога. Апостольський символ віри, можливо, сформувався на основі Галатів 4:4-6, бо, як і в цьому уривку, у ньому описується, що Отець послав Сина, про втілення Сина, відкуплення, яке Він здобув, і дію Святого Духа. У будь-якому разі, Павло у вірші 6 визначає одне з благ спасіння та запевняє християн у нашій єдності з Христом як дітей Божих. Зробивши євреїв і поган Своїми спадкоємцями через віру в Ісуса, а не через діла Закону, Отець дав Своему народові «Дух Свого Сина». Отже, Христос зробив так, що ми стали синами та спадкоємцями Божими. Святий Дух робить нас синами Божими.

Саме Дух Божий дозволяє нам називати нашого Творця «Авва». Ми повинні з обережністю промовляти це любляче Ім'я, щоб не почати легковажно сприймати привілей мати Бога за свого Батька. Слово «Авва» було арамейською назвою, що вживалась у близьких стосунках у єврейських сім'ях у першому столітті н. е., а також тим, як Ісус звертається до Бога (Марка 14:36). Релігії, створені людиною, зазвичай розглядають свої божества як далекі, які не можуть мати особистих стосунків зі своїм створінням. Сам Бог у Своему одкровенні говорить нам, що бажає близьких, сімейних стосунків зі Своім народом, і, що важливо, Він може їх мати.

Духовні дари мають важливе значення (1 Коринтян 12), але вони не є основним доказом того, що ми маємо Духа. Те, що ми можемо ставитися до Бога як до Свого люблячого Батька, показує, що ми маємо Духа, а якщо ми маємо Духа, то також маємо Христа (вірш 3).

Sorati Deo: життя перед Божим обличчям

Деякі християни мали невдалий досвід стосунків зі своїми батьками, тож їм важко ставитися до Бога як до свого Батька. Але навіть якщо вчинки наших батьків і впливають на наше розуміння Бога як Батька, ми повинні завжди пам'ятати, що Він є досконалим Отцем, не схильним до людських помилок, Який завжди дбає, щоб захистити нас і забезпечити наш добробут. Бог — наш Отець, що ніколи не притримує добрих дарунків від Своїх дітей, і ми можемо довіряти Йому всім своїм єством.

Для подальшого вивчення:

Повторення Закону 14:1

Луки 11:11-13

1 Коринтян 8:5-6

Євреїв 12:3-11

Галатів 4:8-11: Та поді, не знаючи Бога, служили ви тим, що з істоти богами вони не були. А тепер, як пізнали ви Бога, чи краще — як Бог вас пізнав, — як вертаєтесь знов до слабих та вбогих стихій, яким хочете знов, як давніше, служити? Ви вважаєте пильно на дні та на місяці, і на пори та роки. Я боюся за вас, чи не дармо я працював коло вас?..

Коли ми забуваємо про рабство, від якого нас Бог звільнив, то можемо швидко повернутися назад у неволю та знищення. Нарікання народу Ізраїля в пустелі й бажання насолодитися огірками, динями та пореем з Єгипту зображає цей принцип, оскільки на людей прийшло лихо через їхню зневагу (Числа 11).

Сьогоднішній уривок говорить нам, що навіть новозавітні віруючі можуть забути про своє минуле рабство та повернутися до жорстокого володаря гріха. Павло нагадує галатам, як вони колись служили «істотам, і богами вони не були», де істоти — стандартне єврейське визначення ідолів першого століття. Він це робить, щоб галати пригадали собі, наскільки їм було краще після навернення, ніж поді, коли вони ще не знали Ісуса. До приходу Павла галати не знали єдиного, справжнього Бога Творця (Галатів 4:8-9). Цей перехід від незнання до віри в Ягве, завітного Господа Ізраїлю, не зробили вони самі, тобто це не вони пізнали Бога, а Бог пізнав їх, що підкреслює божественну дію в спасінні. Жан Кальвін каже, що вони пізнали Бога не через «власну кмітливість чи старанність розуму, а тому, що, коли вони були найдалше від Нього своїми думками, Бог торкнувся їх у своїй милості». Тих, кого Господь пізнав, Він призначив уподібнитись Ісусу (Римлян 8:29), і ніхто не спасається без Його милостивого обрання.

Віруючі галати відвернулися б від свого Творця, якби взяли на себе ярмо Закону Мойсея. Вони б знову почали служити «слабим та вбогим стихіям» (Галатів 4:9), намагаючись «доповнити» своє спасіння, дотримуючись єврейського календаря й інших діл Закону (вірші 10-11). Ці «стихії», як ми розуміємо, є злими силами, такими як гріх і смерть, які ховаються за язичницькими ідолами (вірш 3). Покладатися на Закон, щоб зробити себе справжнім християнином, означало б допуститися тієї самої помилки, яку чинило багато євреїв, дотримуючись Тори як засобу досягнення власної праведності перед Отцем (Римлян 9:30-33). Це призвело б лише до рабства гріха (5:20-21), а отже, і до поневолення злими силами, які огортали галатів темрявою до їхнього навернення.

Закон не винен у тому, що є таке рабство (7:7), але намагатися заслужити праведність через нього веде людей тільки назад у рабство.

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Мартін Лютер пише: «Той, хто шукає праведності через Закон, уявляючи, що Бога, Який сердиться і погрожує, можна умиротворити ділами, не може знайти так багато хороших діл, щоб заспокоїти свою совість, і постійно прагне більшого». Окрім поневолення гріхом, ті, хто намагається заслужити своє виправдання через добрі вчинки, є поневоленими почуттям вини, яке ніяк не зникає. Тільки якщо ми визнаємо нашу нездатність догодити Богу, то зможемо знайти свободу в Христі.

Для подальшого вивчення:

Буття 15

Єзекіїля 16:1-6

Римлян 6:1-14

Ефесян 2:1-7

Галатів 4:12-14: Прошу я вас, браття, — будьте, як я, бо й я такий самий, як ви. Нічим ви мене не покривдили! І знаєте ви, що в немочі тіла я перше звіщав вам Євангелію, ви ж моєю спосо-
кою в тілі моїм не погордували, і мене не відкинули, але, немов Ангола Божого, ви прийняли мене, як Христа Ісуса!

Якщо ми неправильно зрозуміємо слова Павла, коли вивчатимемо його емоційні заклики в Галатів 4, то можемо подумати, що Павлові застереження про відступництво й поневолення гріхом і смертю (вірші 8-11; див. також 1:6) означають, що навернена людина дійсно може втратити своє спасіння та на-
вжди відвернутися від Христа. В іншому місці апостол чітко показує, що Бог оберігає до кінця кожного, кого Він кличе (Римлян 8:30; Филип'ян 1:6). Але Павло не міг побачити, що відбувалося в серцях галатів, і тому застеріг їх усіх, не знаючи, хто переступить межу, з упевненістю, що Дух за допомогою його слів утримає обраних у вірі. Крім того, коли Павло писав до галатів, його слухачі ще не повністю відмовилися від Христа, щоб здобувати власну праведність. Страх, що його праця з ними була марною, був гіпотетичним (Галатів 4:11), бо на той час вони ще не показали цього.

У Галатів 4:12 описується, як Павло широко просить своїх читачів не відхо-
дити від віри, бажаючи їх стати такими, як він, так само як він став таким, як вони. Цим він, мабуть, і закликав своїх читачів повернутися до Євангелія без законництва. Єврей Павло став таким, як галати-язичники, і не створював перешкод, які вони могли б подолати, щоб стати членами спільноти Христа (2:11-14). Вони повинні були наслідувати Його й жити в християнській свободі, а не приймати брехню про те, що тільки євреї мають місце в Царстві Месії. Якби галати відкинули «вище» духовне життя, що ґрунтується на Законі, вдово-
льнившись тим, що вони погани, які були визнані праведними лише вірою в Божу благодать, вони б довели свою віру в Євангеліє та не могли б відступити від віри.

Жан Кальвін каже, що пастори повинні «здумуватись не над тим, чого справедливо заслуговують ті, хто відійшов від віри, а про те, що може повер-
нути їх на правильний шлях». Це саме те, що Павло зробив у Галатів 4. Підтвердивши правдивість свого Євангелія, апостол попросив читачів довіряти йому, як і раніше, тому що вчення юдаїстів є смертельним для їхніх душ. Таким способом Павло нагадав про їхню довіру до нього на основі знання його харак-
теру й вірності Писанню, а не його зовнішнього вигляду (вірші 13-14).

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

З позиції масової культури, що орієнтує на культ знаменитості, пастори можуть нам подобатися через їхню зовнішність, стиль проповіді, успіх у формуванні великих церков чи інші подібні чинники. Однак Писання закликає обирати пасторами тих людей, які є вірними Слову Божому та зразковими в характері й моральності (1 Тимофія 3:1-7). Що ви найбільше цінуєте у своєму пасторі? Присвятіть цього тижня час, щоб подякувати своєму пастору за сумлінну проповідь і виконання Божого Слова.

Для подальшого вивчення:

Ездри 7:1-10

Тита 1:5-9

Галатів 4:15-17: Тож де ваше подішне блаженство? Свідкую-бо вам, що якби було можна, то ви вибрали б очі свої та мені віддали б! Чи ж я став для вас ворогом, правду говорячи вам? Недобре пильнують про вас, але вас відлучити хочуть, щоб ви пильнували про них.

Турбота Павла про своїх читачів у Галатів 4:8-20 виражається емоційними висловлюваннями, бо прихильність між ними була сильною, принаймні в певний час. Коли апостол уперше зустрів галатів, вони не піддавалися того-часній загальній думці, що хворі могли заразити інших, просто дивлячись на них. Їхня прихильність до Павла проявилася в тому, що вони не погордували його неміччю в тілі (вірші 13-14). Галати навіть були готові виколоти свої очі й віддати їх апостолу – з настільки сильною любов'ю вони прийняли Павла (вірш 15). Це може означати, що неміч Павла вплинула на його очі, тож йому потрібно було поліпшити свій зір. Але також цілком імовірно, що апостол використовує гіперболу, щоб описати велику любов, яку галати колись мали до нього, особливо поді, коли високо цінувалася здатність бачити.

У цьому розділі Послання до галатів читаємо про добру ілюстрацію для пасторів та інших церковних лідерів. Можна легко говорити правдиві слова, але не виявляти любові до людей. Але істина без любові не є біблійною (Ефесян 4:15). Жан Кальвін коментує: «Не досить поважати пасторів, їх також потрібно любити; бо як повага, так і любов є необхідними для того, щоб повністю прийняти вчення, яке вони проповідують».

Звичайно, галати відійшли від вчення Павла не тому, що йому не вистачало любові до них, а радше через те, що Павло прямолінійно проголошував істини Євангелія проти брехні про нього, в яку його церква починала вірити і, відповідно, сумніватися в його дружбі. Питання апостола в Галатів 4:16 розкриває нерозумність відсторонення від друга, коли той говорить важку правду. Мартін Лютер нагадує нам про те, що віруючий повинен не сердитися, а бути вдячним другові, якщо той виправляє його: «У світі правда викликає ненависть. Той, хто говорить правду, вважається ворогом. Але серед справжніх друзів це не так, особливо серед християн».

Егоїзм спонукав юдаїстів «турбуватися» про галатів, зневажаючи апостола та його Євангеліє (вірш 17). На жаль, віруючі сьогодні також можуть зневажати своїх лідерів за їхній успіх. Жан Кальвін говорить, що служителі сапани, «вирос-

бляючи в людей неприязнь до їхнього пастора, сподіваються... привернути їх до себе; і, позбувшись суперника, мимоволі заволодіти ними».

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Метью Генрі застерігає нас: «Служителі іноді набувають собі ворогів через ревне виконання своїх обов'язків. Але вони не повинні переставати говорити правду, боячись образити інших». Пастори й лідери мають любити свою паству, але ця любов не є справжньою, якщо вона досягається коштом істини. Уважно прислухаймося до докорів наших пасторів з кафедри, а не пліток про них, коли нам не подобається те, що вони говорять.

Для подальшого вивчення:

Приповісті 13:1

Єремії 26

1 Петра 1:22-25

2 Івана 4-6

ПРАВИЛЬНО СПРЯМОВАНИЙ ЗАПАЛ

Галатів 4:18-20: То добре, — пильнувати про добре постійно, а не тільки тоді, як приходу до вас. Дітки мої, — я знову для вас терплю муки породу, поки образ Христа не відіб'ється в вас! Я хотів би тепер бути в вас та змінити свій голос, бо маю я сумнів за вас.

Тон Павлових слів у Посланні до галатів показує, що відмова від Євангелія благодаті веде до катастрофи. Дотепер ми побачили, наскільки враженням був Павло, що віруючі галати були схильні вірити в юдаїстське «євангеліє» діл-праведності (1:6). Ми читали його слова про божественне прокляття тих, хто проповідує таке послання (вірш 9), і те, що він називає нерозумними тих, хто вірить лжевчителям (3:1). Павло мусив так різко висловитись, як він це робить у Галатів 4:17, тому що фальшиве «євангеліє» юдаїстів могло б вплинути на галатів, які повірили в нього заради спасіння. Пам'ятаймо про це попередження, коли починаємо вірити, що можемо заслужити праведність перед Богом.

А втім, апостол не завжди висловлюється так різко. У більшості розділу 4 він говорить іншим тоном, у якому проявляється його глибоке занепокоєння та стурбованість як пастора за стан душ його читачів (вірші 8-20). Попередивши галатів про корисливі наміри лжевчителів серед них (вірш 17), Павло у вірші 18 відзначає, що правильно спрямований запал може бути добрим. Хоча юдаїсти «пильнували» свою славу, вони постійно «слідкували» за Павлом і його Євангелієм. Павло бажав лише того, щоб слухачі поважали та наслідували його, як раніше, і не вірили брехні юдаїстів (вірші 12-15; див. 1 Коринтян 11:1). Апостол не хотів, щоб галати були ревними до його слів заради його честі. Метою Павла було сформувати Христа в їхніх серцях (Галатів 4:19) через Боже Євангеліє — єдиний спосіб, як це можна було зробити. Д-р Джон МакАртур каже: «Павло закликав галатів мати такий самий запал до істинного Євангелія благодаті, який вони виявляли, коли він був з ними» («Коментарі до Біблії МакАртура», с. 1 671).

Глибоку схвилюваність Павла можна розгледіти в тому, як він порівнює її з родовими муками (Галатів 4:19). Це означає не тільки те, що галати мусили повторно «навернутися» до правдивого Євангелія, бо Ієронім зазначає, що родові муки матері продовжуються доти, поки її дитина не досягне зрілості («Послання до галатів», 2.14.19). Подібно до того, як добрі матері турбуються

за щоденні потреби своїх дітей, так само й Павло прагнув, аби галати досягли духовної зрілості, не зашкодивши собі.

Sorati Deo: життя перед Божим обличчям

Інші люди можуть знати нас як ревних за правду, але чи знають вони нас також за те, що ми є ревними за благо інших? Правдомовність – це те, з чим ми в жодному разі не повинні йти на компроміс, але ніколи не радіймо з того, що ми вказуємо комусь на їхні помилки. Натомість наші слова виправлення завжди повинні бути сповнені сумом за те, що когось ввели в оману, і щирою турботою про їхній добробут. Молімося, щоб ми завжди любили «блудних овець» Христа як словом, так і ділом.

Для подальшого вивчення:

Єремії 2:19

Луки 13:34-35

Галатів 6:12-13

Филимона 10

Галатів 4:21-24: Скажіть мені ви, що хочете бути під Законом: чи не слухаетесь ви Закону? Бо написано: «Мав Авраам двох синів, одного від рабині, а другого від вільної». Але той, хто був від рабині, народився за тілом, а хто був від вільної, — за обітницею. Розуміти це треба інакше, бо це два заповіді: один від гори Синай, що в рабство народжує, а він — по Агар.

Павло апелював до своїх спосунків з галатами, щоб спонукати їх покинути юдаїстів (Галатів 4:8-20), але остаточним авторитетом його Євангелія було Писання (2 Тимофія 3:16-17). У сьогоднішньому уривку ми знаходимо початок останнього, глибокого біблійного свідчення Павла щодо Божої благодаті на відміну від діл Закону в Посланні до галатів.

Апостол закликає своїх читачів, які почали думати, що можуть виправдатися Законом Мойсея, покластися на Закон, щоб оцінити розсудливість захоплення законництвом (Галатів 4:21). Тут він застосовує слово *nomos*, яке з грецької перекладається як «закон», щоб спочатку вказати на заповіді Мойсея, а потім на п'ять книг, які традиційно називають Торою (Буття — Повторення Закону). Отже, Галатів 4:21 закликає тих, хто бажає бути виправданим Божими заповідями, прислухатися до всього свідчення п'яти книг, які містять їх. Подібно до того, як Павло апелює в Галатів 3 до завіту Авраама про заповіді, об'явлені на горі Синай, він плумачитиме ці закони у світлі їхнього оригінального контексту в Торі.

Важливо звертати увагу на оригінальний контекст, коли ми роздумуємо над Павловими словами, що його вчення в 4:21-31 «розуміти треба інакше» (вірш 24). В алегорії деталі розповіді можуть символізувати істини, повністю не пов'язані з самим сюжетом, і протягом століть багато хто дивився на такі тексти, як Галатів 4:24, як на підстави для пошуку всіх видів алегорій у Біблії. Це найкраще зображено в квадризі — поширеному методі плумачення Біблії до Реформації, який «виявляв» у кожному біблійному тексті чотири різні, часом суперечливі, значення (див. д-р Р. Ч. Спроул, «Знати Писання», с. 54-56).

Лютер та інші розуміли, що Писання можна перекрутити в будь-якому напрямку, якщо значення тексту відірване від контексту й буквального значення. Тому реформатори значною мірою відкидали алегоричну інтерпретацію, але таким чином вони лише наслідували приклад Павла. Хоча від грецького слова, яке апостол вживає в Галатів 4:24, походить англійське слово

«алегорія», Павло не використовує те, що традиційно було відоме як алегорична інтерпретація.

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Завтра ми детальніше розглянемо фактичний підхід Павла в Галатів 4:21-31. Та зараз зверніть увагу, що пошук прихованих значень у Писанні негативно впливає на зрозумілість та ясність Божого Слова. Біблія є досить чіткою, і навіть маленька дитина може зрозуміти її основне послання про спасіння, тому ми повинні розкривати це Послання з такою ж ясністю, як це робить Писання. Не потрібно шукати таємних значень у Біблії.

Для подальшого вивчення:

Повторення Закону 6:6-9

Псалом 118:17-24

2 Коринтян 3

2 Тимофія 2:15

ТИПОЛОГІЯ ПРОТИ АЛЕГОРІЇ

Галатів 4:25-27: Бо Агар — то гора Синай в Арабії, а відповідає сучасному Єрусалимові, який у рабстві з своїми дітьми. А вишній Єрусалим — вільний, він мати всім нам! Бо написано:

«Звеселися, неплідна, ти, що не родиш!
Гукай та викликуй ти, що в породі не мучилась,
бо в полишеної значно більше дітей,
ніж у тієї, що має вона чоловіка!»

Потрібно відкидати алегоричне плумачення Писання, тому що в підсумку воно позбавляє текст усього значення. Оскільки алегорії можуть означати щось зовсім інше від того, що дозволяє контекст, ми не зможемо оцінити різні варіанти інтерпретації. У такому разі уривок може означати що завгодно — тож якщо це так, то він нічого не означає, і людина буде використовувати його, як вважає за потрібне.

Апостол Павло описує своє плумачення в Галатів 4:21-31 тим самим грецьким словом, від якого походить англійське слово «алегорія» (вірш 24), але він не використовує нереальних алегорій. Напоміть він використовує типологічне плумачення, яке, за словами Жана Кальвіна, співпадає з «істинним і буквальним значенням» оригінального тексту. Типологія оснований на тому, що Бог діє через повторювані шаблони протягом усієї історії, і це означає, що минула подія чи особа може послужити прообразом або прототипом майбутньої людини чи події. У прообразі майбутня людина чи подія повніше виражає правду про те, що було раніше. Наприклад, розгляньте, як Вихід пов'язаний із працею Ісуса. Те, як Бог урятував Свій народ з єгипетського рабства, є прототипом більшого спасіння від рабства гріха й смерті, яке Він здійснив у Христі. Останнє спасіння співпадає зі значенням першого — в обох випадках Всемогутній Сам рятує безпорадний народ. Але Його праця також має більше значення, бо в той час як люди можуть повернутися до фізичного рабства, той, кого рятує Син, більше ніколи не буде поневолений злом (Івана 8:36).

Типологічне плумачення може бути складним, тому що занадто багато людей називають те, що вони роблять, типологією, коли насправді вони використовують алегорію. Отже, загалом доцільно дотримуватися типологій, які чітко відкриті в Писанні.

Звідки нам відомо, що цитування Буття Павлом є типологією, а не алегорією? Пам'ятайте, що Послання до галатів адресовано тим, хто намагається

заслужити обіцянку спасіння зусиллями, які поневолюють людей у гріху (Галатів 3:10-14). Це саме те, що Авраам і служниця Аґар зробили, коли захотіли «допомогти Богу», і спробували народити обіцяного спадкоємця (Буття 16:1-6). Павло, використовуючи приклад Аґар, зображає тих, хто намагається виправдати себе своїми ділами, і це повністю співпадає з Буттям.

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Жан Кальвін зазначає: «Істинне значення Писання є природним та очевидним; тому твердо приймаймо і допримуймося його. Ми повинні не тільки ігнорувати як сумнівне, а й сміливо відкидати як смертельне, як спотворення ті роз'яснення, які відхиляють нас від природного значення». Чи вивчаєте ви Писання в його оригінальному контексті? Які інструменти використовуєте або потребуєте, щоб краще зрозуміти прості біблійні істини?

Для подальшого вивчення:

Неемії 8:1-8

Псалом 18:8-12

Дії 8:26-40

2 Петра 3:14-18

Галатів 4:28-31: А ви, браття, діти обіпниці за Ісаком! Але як і поді, — хто родився за тілом, переслідував пих, хто родився за духом, так само й тепер. Та що каже Писання? «Прожени рабиню й сина її, бо не буде спадкувати син рабині разом із сином вільної». Тому, браття, не сини ми рабині, але вільної!

Розглянувши відмінності між типологією та алегорією, нам залишається подивитися, як Павло застосовує типологію Сари й Агар у християнському житті (Галатів 4:21-31). Зверніть увагу на те, що апостол використовує цю історію з Буття 16 і 21:8-21, мабуть, як відповідь галатським юдаїстам, які неправильно застосовували її. Цілком імовірно, що лжевчителі використовували приклад Агар, щоб підтвердити свою позицію щодо обрізання, говорячи галатським віруючим з язичників, що вони будуть відлучені від християнської спільноти як рабиня та син Авраама, якщо додатково не дотримуватимуться єврейського Закону.

Це плумачення базувалося на поверхневому читанні тексту. Агар та Ізмаїл відлучили зі спільноти віруючих не через обрізання, оскільки Ізмаїл мав цю старозавітну ознаку на своєму тілі (див. Буття 17:25). Вони були відкинуті, тому що не були спадкоємцями обіпниці Авраама (21:10; Галатів 4:30).

Агар, можливо, мала правдиву віру в єдиного, істинного Бога Творця (Буття 16:13), хоча важко бути впевненим у цьому. Більш імовірно, що Ізмаїлу бракувало віри, враховуючи той факт, що він переслідував Ісаака, про що Павло згадує в Галатів 4:29. Він, мабуть, посилається на Буття 21:9, де написано, що Сара побачила, як Ізмаїл сміється — слово, що перекладене як «сміється», часто має лиховісний підтекст на івриті. Ізмаїл, як виглядає, глузував з Ісаака — сина обіпниці.

Таке приниження, як пише Павло, є типовою поведінкою ворогів нашого Отця стосовно Його дітей (Галатів 4:29). Юдаїсти в Галатії, які надією на власні діла показали темряву своїх сердець, не турбували та відкрито не переслідували християн-галатів. Проте ці лжевчителі певною мірою переслідували галатські церкви. Однак ці біди не могли тривати вічно, зважаючи на свободу благодаті в біблійному Євангелії. Будучи впевненим, що галати твердо відстоюватимуть свою свободу, Павло знав, що ці проблемні лжевчителі будуть вигнані з церкви (вірші 30-31). Сьогодні ми повинні бути впевнені, як говорить Жан Кальвін, що «як би сильно лжебрати зараз не переслідували нас, спадок безсумнівно буде нашим».

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Християни по всій Землі йдуть на компроміс із істинами Євангелія, щоб налагодити стосунки з лжевчителями та іншими людьми, які очевидно відкидають біблійне Євангеліє і спосіб життя, який воно пропагує. Мартін Лютер відповідає на це таким застереженням: «Ті, хто не спростують через переслідування від Ізмаїла, нехай не визнають себе християнами». Будьмо готові втратити церковні будівлі, репутацію та засоби для існування, якщо це буде потрібно, щоб залишатися вірними Ісусу.

Для подальшого вивчення:

Даніїла 3

Матвія 10:26-33

Галатів 5:1: Христос для волі нас визволив. Тож стійте в ній та не піддавайтеся знову в ярмо рабства!

У сьогоднішньому уривку Павло починає перехід до закликів щодо християнського життя в Галатів 5 і 6 словами, що Божий народ був рабом гріха й смерті під Старим Заповітом (Галатів 3:21-29; 4:1-7, 21-31). Він говорить, що все значення Нового Заповіту полягає в тому, щоб дати свободу через працю Ісуса тим, хто раніше був під прокляттям гріха (3:10-14): «Христос для волі нас визволив. Тож стійте в ній та не піддавайтеся знову в ярмо рабства» (5:1).

Підсумок усього Послання до галатів надає великого значення взаємодії дійсного (індикативу) та наказового (імперативу) способів в освяченні (зростанні у святості). Бог не наказує Своїм людям володіти певними якостями, перш ніж Він визнає ці риси в них; Він радше визнає нас кимось (індикатив) перед тим, як наказати нам робити або бути тим кимось (імператив). В освяченні наш Отець визнає нас «святими» у Христі (Ефесян 1:1) і поді закликає нас бути святими (2 Тимофія 1:9). Християнська зрілість – це жити як той, ким Він визнає нас у Його Сині. В Ісусі ми отримали свободу; тому ми повинні жити як вільні люди, не беручи ярмо Закону як засіб, щоб забезпечити собі праведність, аби нас не поневолив гріх (Галатів 5:1).

Свободою від дотримання Закону можна зловживати, тому неприпустимо вірити, що Бог очікує менше від нас зараз, ніж під Старим Заповітом. Тора не була повністю скасована, бо Павло наказує дотримуватись її з любов'ю (вірш 14). Проте тепер ми є вільні від тягара нашої неспроможності ретельно виконувати кожен букву Закону, який паралізує. Отримавши прощення в Христі, ми не повинні спраждати від совісті, яка звинувачує нас без жодного полегшення, і більше не маємо піддаватися гріху. Щоправда, у цьому житті ми будемо порушувати волю Отця (1 Івана 1:8-9), але тепер Духом ми можемо не грішити (Римлян 6:1-11, Галатів 5:16). Ми також звільняємося від розрізненя, які приніс Закон, і можемо перебувати в єдності одне з одним і служити іншим без ритуалів та правил Мойсея, які розділяли нас. Усе це стає можливим через нашу єдність із Христом і життя в Святім Дусі (Галатів 5:16). Це дійсно повинно бути нашою ціллю на майбутнє.

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Можна легко забути про свободу, яку ми маємо в Христі, і не служити іншим через страх, що ми ніколи не зможемо служити Богу так, як Він цього бажає. Ми були викуплені кров'ю Христа й не можемо дозволити, щоб такі страхи паралізували нас. Силою Духа ми можемо робити великі речі для Господа, знаючи, що наші невдачі не можуть зруйнувати Царство, і що Бог пробачить і відновить нас, коли звернемось до Нього.

Для подальшого вивчення:

Левит 25:8-22

Псалми 101:19-23; 117:5

Матвія 17:24-27

1 Петра 2:16

Галатів 5:2-4: Ось я, Павло, кажу вам, що коли ви обрізуєтесь, — то нема вам поді жадної користі від Христа. І свідую я знову всякому чоловікові, який обрізується, що повинен він виконати весь Закон. Ви, що Законом виправдуєтесь, — полишилися без Христа, відпали від благодаті!

Політичні кампанії можуть бути проблемними, тому що кандидати часто перекручують позиції своїх опонентів або взагалі говорять неправду про них. На жаль, подібні гріхи бувають і в християн. Павло сам повинен був захищати свою репутацію від брехні галатських юдаїстів (Галатів 1-2). Ці лжевчителі обманювали віруючих поган у Галатії, говорячи, що вони мусять додавати діла Закону — такі як обрізання — до віри в Христа, щоб виправдатись перед Богом. Але у своєму «вченні» вони упустили той факт, що Закон Мойсея не мав назажди визначати життя Божого народу, оскільки добрі вчинки заради виправдання призводять тільки до смерті (розділи 3-4). Павло повинен був нагадати галатам про ці факти, довівши, що Ісус помер, щоб звільнити нас від цього (5:1).

Повертаючись сьогодні до вивчення Галатів, корисно буде обговорити, чому погани в Галатії відчували спокусу додати правила й закони Тори до простоти християнської віри. Ми вже зазначили, що багато римлян у першому столітті хотіли, щоб релігія була відкрита тільки для небагатих обраних, щоб знання були доступні тільки для повноцінних членів конкретної групи. Обрізання як додатковий крок до залучення до такої групи вплинув би на почуття галатських поган, які вони, безумовно, успадкували. Крім того, від новонавернених християн часто відрікалися друзі та родичі. Обрізані могли вільно брати участь у соціальному житті синагоги та юдаїзму; і деякі погани могли б вважати діла Закону ефективним способом налагодити нові стосунки.

Проте, як говориться в Галатів 5:3, погани, які поклалися на обрізання, щоб здобути праведність, ще більше ускладнили ситуацію, ніж очікували. Спираючись на одну заповідь для виправдання (про обрізання чи щось інше), людина зобов'язувалась дотримуватися всіх заповідей (Левит 18:5; Якова 2:10). Але з власного досвіду та історії Ізраїлю Павло знав, що бездоганне виконання Закону грішниками є неможливим. Потрібно дотримуватися або всієї Тори, або нічого. Ми або дотримуємося всього Закону, або звертаємося до Ісуса (Галатів 5:2, 4). Метью Генрі пише: «Христос... не буде Спасителем для тих, хто не визнає і не покладається на Нього як на єдиного Спасителя».

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Мартін Лютер каже, що Галатів 5:2 «є критерієм, за яким ми, безперечно, можемо вільно судити все вчення, діла, релігії та церемонії всіх людей». І якщо щось із цього списку обіцяє праведність і спасіння, то їх потрібно відкидати. Крім того, це означає, що інші світові релігії не дають надії на спасіння — думка, яку наша культура відкидає. Даваймо твердо стояти на думці про винятковість Христа і не піддаватися релятивізму навколо нас.

Для подальшого вивчення:

Повторення Закону 5:7

Єремії 25:6

Дії 4:11-12

Галатів 1:6-9

Галатів 5:5-6: Бо ми в душі з віри чекаємо надії праведности. Бо сили не має в Христі Ісусі ані обрізання, ані необрізання, — але віра, що чинна любов'ю.

Один із сучасних коментаторів зробив висновок, що Павлові слова про християнську свободу в Галатів 5-6 призначені зокрема для того, щоб спростувати занепокоєння його перших читачів, які, хоч і повірили в Ісуса, але ще не стали праведними в житті. Так це чи ні, у вченні апостола в вірші 5:5, безумовно, гарно описано проблему, з якою ми всі стикаємося, виконуючи наше спасіння. Хоча ми вже визнані праведними в Божих очах у нашому виправданні (2:15-16), наші вчинки на практиці ще не зовсім відповідають нашій позиції перед Отцем. Ми як і раніше боремося з тілом і будемо час від часу піддаватися гріху до своєї смерті або до пришествя Христа, залежно від того, що станеться першим. Але Павло дає нам впевненість у тому, що ми справді воскреснемо останнього дня, звільненими від гріха (5:5). Навіть зараз ми з нетерпінням чекаємо на надію нашого прославлення (1 Івана 3:2).

«Бо ми в душі» чекаємо на це «з вірою» (5:5), тією самою вірою, яка покладається на Ісуса, що звільняє нас від «слабих та вбогих стихій» (4:9) — гріха, смерті та сатани, що використовують Закон, щоб збільшити переступ. Ми не прагнемо досконалості прославлення як ті, чие становище визначається Законом Мойсея, бо він не дасть нам свободу від рабства зла, тому ми повинні практикувати святість у житті. Це не означає, що дотримання Закону не повинно бути метою християнина ніколи; ми потрапляємо в оману тільки тоді, коли помилково думаємо, що нам чогось бракує в Христі, а потім намагаємось це надолужити, виконуючи Закон. Те, що Августин говорить про обрізання, стосується усього визначеного в Торі, а саме що «воно не є перешкодою для тих, хто не вірить, що його спасіння є в обрізанні» («Послання до галатів», с. 41, [5.1-3]).

Свобода, яка нам належить через віру та яка підсилена Духом Святим, є нічим іншим, ніж свободою служити Богові й ближньому (5:14; 6:2). Отже, Павло відзначає, що те, що дійсно є важливим, це «віра, яка проявляється через любов» (5:6); віра, яка дійсно спрямована на надію остаточного прославлення, не формує бездіяльних християн; радше справжня віра мотивує до любові та самопожертви (Якова 2:14-26). Як пише Мартін Лютер, «людина не вірить по-справжньому, якщо добрі вчинки не є результатом її віри».

Sorati Deo: життя перед Божим обличчям

«Ми не повинні навчати, що людям потрібна тільки віра, яка виправдовує; ми маємо стверджувати, що вона неодмінно мусить підтверджуватися добрими вчинками, але лише віри є достатньо для виправдання» (Жан Кальвін). Якщо вчинки любові не присутні в нашому житті, тоді не присутня і віра, що спасає. Які вчинки любові для інших є звичними у вашому житті? Чи може хтось, судячи по вашій любові, сказати, що ви є учнем Ісуса (Івана 13:35)?

Для подальшого вивчення:

Амоса 5:14-15

Михея 6:8

Ефесян 5:2

1 Івана 2:1-11

Галатів 5:7-9: Бігли ви добре. Хто заборонив вам коритися правді? Таке переконання не від Того, Хто вас покликав. Трохи розчини квасить усе тісто!

Знову повертатися до теми обрізання (Галатів 5:1-12) може видаватися дивним способом для Павла почати говорити про християнську свободу в Галатів 5-6, але це доречно, враховуючи, що зобов'язання до обрізання та супутнього ярма Тори було найбільшою загрозою для свободи галатів у Ісусі. Сьогодні ми, можливо, не відчуваємо потреби додавати старозавітні обряди до нашої віри в Христа, хоч багато хто говорить нам, що самої віри в Ісуса є недостатньо. Іноді нам кажуть, що потрібне друге благословення чи хрещення Святим Духом, щоб отримати додаткові сили, аби жити «переможним християнським життям». Можливо, інші хочуть, щоб ми застосовували магічну «формулу молитви», або гарантують нову силу, якщо ми «будемо вести церкву по-новому». Незалежно від форми, яку можуть набирати такі твердження, усі ми стикаємося з позицією, що віри в Ісуса є замало.

Коли ми віримо, що нам потрібне щось більше, ніж віра в Христа, що проявляється в наслідуванні Його через Духа (3 Івана 11), це веде нас тільки до нового рабства. Звісно, ці додаткові речі не можуть виконати обіцяного, і ми опиняємося поневолені фальшивою провинною, вважаючи, що ми винні в тому, що ці додаткові речі не подіяли. Таке фальшиве почуття провини може паралізувати нас, спонукаючи піддатися гріху, думати, що йому неможливо протистояти.

Але не існує швидкого магічного рішення для освячення. Святість, яку ми сповна отримуємо, коли Бог прославить нас, є марафоном, а не забігом на коротку дистанцію. Це те, що Павло має на увазі в Галатів 5:7, що часто зустрічається в його листах, де християнське зростання він уподібнює до привалого спортивного забігу (див. також 2 Тимофія 4:7). Прогрес у святості може здаватися нам повільним, але якщо ми щоденно шукаємо Христа й покладаємося на його достатність, то біжимо правильно. Ті, хто можуть спокушати нас до сумнівів у тому, що в нас є все, що потрібно для життя й благочестя в Ісусі (2 Петра 1:3), не представляють Того, Хто покликав нас (Галатів 5:8), тож їх потрібно уникати.

Те, що ми хотіли б додати до Христа, може здаватися безневинним, але навіть сумніватися в тому, чи є Його достатньо для наших потреб, означає

програпи битву. Бо такі сумніви, якщо їх швидко не приборкати, призведуть тільки до більших помилок (вірш 9).

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Жан Кальвін зазначає: «Хитрість сатани полягає в тому, що він не намагається відкрито зруйнувати все Євангеліє. Він запламовує його чистоту, навіюючи помилкові та грішні думки». Жахливі ересі, які прийняті та просуваються в багатьох церквах сьогодні, не з'явилися нізвідки. Тільки через повільне розмивання істини видимі церкви Христа доходять до моменту, коли вони починають відкидати істини Ісуса. Моліться, щоб ви завжди твердо стояли в істині Євангелія.

Для подальшого вивчення:

Буття 3:1-7

Луки 4:1-13

1 Коринтян 9:24-27

Галатів 5:10-11: Я в Господі маю надію на вас, що нічого іншого думати не будете ви. А хто вас непокоїть, осуджений буде, хоч би він хто був! Чого ж, браття, мене ще переслідують, коли я обрізання ще проповідую? Тоді спокуса хреста в ніщо обертається!

Ще до того, як Павло починає вдаватися в деталі життя за Духом у Галатів 5:16-6:10, є натяки, що апостол не сумнівався, що Святий Дух збереже тих його слухачів, які, хоча й відхилялися від Євангелія, дійсно вірили в Ісуса. Його твердження, що принаймні деякі з галатів отримали Духа вірою (3:2-6), схиляє нас до цієї думки, а вірш 5:10 демонструє Павлову впевненість. Читачі апостола, можливо, «бавилися» з ідеєю додати вчинки Закону до своєї віри й ризикували втратити своє викуплення; проте Павло був упевнений у Господі, що це не буде тривати вічно. Як Павло говорить нам в іншому місці, Бог завжди завершує все добре, що Він розпочинає у Своїх вірних (Філіп'ян 1:6), і зробить усе можливе, щоб запевнити, що ми виконуватимемо своє спасіння зо страхом і премпінням (2:12-13).

Обрізання ніколи не могло б бути одним зі способів, за допомогою якого віруючі християни в Галатії зростали б у святості, але не тому, що воно за своєю суттю є загрозливим для душі. Насправді обрізання не має сили (Галатів 5:6). Павло заборонив цю практику в Галатії (вірш 2) тому, що галати вірили, що цей обряд виправдає їх. Але, очевидно, були сумніви стосовно його позиції, бо апостол повинен був чітко зазначити, що він ніколи не проповідував про важливість обрізання (вірш 11). Його опоненти-юдаїсти, мабуть, казали галатам, що Павло проголошував обрізання принаймні тоді, коли це йому підходило.

Павлові страждання були доказом того, що обрізання ніколи не було вимогою, яку він додав до Євангелія. Якби він проповідував те, що поганам потрібно отримати цю старозавітну ознаку, він би не стикнувся з жодними неприємностями. Те, що він відмовився примушувати неєвреїв виконувати Закон Мойсея, зробило звістку про розп'яття та воскресіння Месії каменем спотикання для єврейської влади й підбурило їх вжити заходів проти нього. Дехто навіть говорив, що те, що він не нав'язував ортодоксального вчення, навіть переросло в заборону Закону Мойсея для єврейських християн, хоча це було очевидною брехнею (Дії 21:17-26).

Павло відмовився йти на компроміс і піддавати ризику Євангеліє, щоб збити його прийнятним для своїх земляків. Завжди слідуймо його прикладу.

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Мартін Лютер каже, що «коли усувають хрест, гнів тиранів і єретиків стихає з одного боку, і все перебуває в мирі, то це неодмінна ознака того, що зникає чисте вчення Слова Божого». Ненависть від світу іноді є ознакою того, що ми є вірними Писанню, якщо, звичайно, світ ненавидить нас через послання, яке ми проповідуємо, а не тому, що ми варті осуду. Якщо ми не спікаємося зі спротивом світу, це може означати, що ми не вірні Христу.

Для подальшого вивчення:

Єремії 38:1-13

Івана 15:18-16:4

НАЛЕЖНЕ ВИКОРИСТАННЯ СВОБОДИ

Галатів 5:12-13: О, коли б були навіть відсічені ті, хто підбурює вас! Бо ви, браття, на волю покликані, але щоб ваша воля не стала приводом догоджати тілу, а любов'ю служити один одному!

Схильність галатів до віри в схему «діла-праведність» найчіткіше показана в Галатів 5:12. Багато англійських перекладів зм'якшують стиль цього вірша, але Павло не добирав слів, коли описував духовний стан юдаїстів і побажав їм бути відсіченими. Звичайно, він не очікував, що це прокляття будуть сприймати буквально; він радше перебільшував, щоб підсилити свою думку. Як не дивно, ті, хто хотів зробити обрізання необхідним для спасіння, могли б бути вилучені з Господнього збору відповідно до букви Закону, якби вони пішли з ножем на крок далі (Повторення Закону 23:1). Павло лише бажав послідовності — зобов'язання до обрізання поган доводило, що лжевчителі не схвалювали духа Закону, тому їм потрібно було повністю обрізатись, і тоді одразу бути вигнаними із завітної спільноти. Священники язичницького культу Кібелі також практикували членоушкодження, тому Павло своїм прокляттям вище, мабуть, хотів показати, що юдаїсти були не кращими за ідолопоклонників.

Намагаючись зробити обрізання і Закон Мойсея характерними рисами християнського життя, лжевчителі, мабуть, керувалися добрими намірами. Зрештою, хіба загалом протягом усієї історії не вважалося, що віра в Христа й свобода Євангелія спонукатимуть до аморальності, якщо Закон не стане визначальною ознакою Церкви? Хіба Божі вірні не відчують спокуси сьогодні сприймати християнські обов'язки як закон, який забороняє споживати спиртне, танцювати й так далі, тільки тому, що хтось може зловживати ними? Ці страхи не є повністю необґрунтованими; з самого початку люди використовували Господню милість і неправильно розуміли Євангеліє благодаті як дозвіл грішити (Римлян 6:15-16).

Мартін Лютер коментує, що люди можуть неправильно тлумачити вільну Божу благодать, перетворюючи її на аморальність. Також він говорить, що потрібно проповідувати про благодать, бо ніхто не може по-іншому спаситися. Крім того, ті, хто використовує благодать, щоб виправдати аморальність, показують, що не зрозуміли правдивого Євангелія, бо в Галатів 5:13 говориться, що нашій плоті, розбещеності, яка залишається з нами до смерті, не потрібно потурати через «свободу». Звільнитися — не означає піддаватися гріховним

бажанням, тому що переступи можуть пересилити нас, коли ми не боремося з ними.

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Павлове пояснення Євангелія свободи значною мірою й надалі буде основною темою нашого вивчення Послання до галатів. Сьогодні просто зауважте, що вірш 5:13 визначає християнські обов'язки не з точки зору Закону, а з точки зору люблячого служіння одне одному. Що ви думаєте про християнське життя? Ви сприймаєте його як контрольний список обов'язків чи як покликання, через яке шукаєте можливості робити добро для інших? Зробіть добро для когось сьогодні.

Для подальшого вивчення:

Псалом 145

Луки 4:16-21

Галатів 5:1

2 Петра 2:17-22

Галатів 5:14-15: Бо весь Закон в однім слові міститься: «Люби свого ближнього, як самого себе!» Коли ж ви гризете та їсте один одного, то грядіть, щоб не знищили ви один одного!

Протягом усієї історії віруючі часто не наголошували на свободі, яку ми маємо в Христі (Галатів 5:1). Напомість багато хто визначає християнське життя як список, що можна та чого не потрібно робити, значною мірою запобігаючи тому, щоб люди не викривлювали Божої благодаті на дозвіл грішити. Проте законництво не вирішує цієї проблеми, і, найімовірніше, до приходу Ісуса завжди будуть люди, що помилково думатимуть, що, віруючи в Христа, вони можуть безкарно грішити. Навіть апостолам доводилося мати справу з такими особами (Римлян 6:15; 2 Петра 2:19).

Тільки правильне розуміння християнської свободи може відвернути аморальність. Справжня свобода не є свободою робити все, що заманеться, і, як не парадоксально, справжня свобода приходить тільки через покору Богові вірою в Христа (Римлян 6:22). Ті, хто потурає грішній плоті, яка залишається з нами аж до смерті, не є вільними; вони радше віддалилися на служіння плоті, яка є жорстоким господарем.

З іншого боку, ярмо нашого Спасителя є легким (Матвія 11:28-30), і саме єдність із Ним характеризує християнську віру, а не зовнішній закон. Це не означає, що Закон не має місця в християнському житті. Як Павло говорить нам у сьогоднішньому уривку, хоч ми й не можемо використати Божі заповіді як спосіб, щоб виправдатися перед Богом, Його закони однаково повинні виконуватися в житті віруючих (Галатів 5:14). І він робитиме це не через якусь силу, яка є в Законі як у посереднику, що дає накази, а через дію Духа в нашому житті, що даватиме свої плоди (вірш 16). Якщо ми визнаємо, що не здатні догодити нашому Творцю повністю — покаємося, звернемося до Ісуса й житимемо новим життям, яке Він дає силою Святого Духа, то будемо вільно любити Бога й інших і таким способом житимемо так, як Він ще з початків постановив для Свого народу (Левит 19:18). Християнська свобода — це свобода служити, і ми освячуємося, коли наслідуюмо самопожертву Ісуса.

Живучи в цьому занепадому світі, ми схильні забувати, як виглядає справжня любов; і роздумування над Законом, особливо тою частиною, яку традиційно називають моральним законом, може направити нас у любові до ближніх. Для тих, хто живе за Духом, Божий Закон стає «законом свободи» (Якова 1:25),

у якому ми охоче знаходимо всі способи, якими можемо по-справжньому любити й служити одне одному.

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Мартін Люпер каже, що любов, яка виконує закон, є для того, «щоб настановити того, хто входить в оману, заспокоїти того, що страждає, підняти того, хто є слабким, допомогти ближньому всім, чим можна, зносити його недоліки, терпіти труднощі, працю, невдячність і зневагу в церкві й мирському житті, підкорятися владі, шанувати батьків, бути перплячим вдома з... неслухняними дітьми». Робімо ці речі вже сьогодні силою Духа.

Для подальшого вивчення:

Ісаї 32:9-20

Єзекіїля 36:22-38

Римлян 13:8-10

1 Івана 4:7-12

Галатів 5:16-17: І кажу: ходіть за духом, — і не вчините пожадливості тіла, бо тіло бажає протипного духові, а дух протипного тілу, і супротивні вони один одному, щоб ви чинили не те, чого хочете.

Християни постійно стикаються з проблемами законництва та антиномізму. Законництво — це намагання перешкоджати гріху та сприяти святості шляхом виконання законів, які додаються до Писання. Павло розкриває тему законництва в Посланні до галатів через лжевчителів, які хотіли обрізати віруючих язичників, хоча Бог ніколи не говорив, що учні Христа, які вийшли з поган, повинні стати євреями (прозелітами) (Галатів 5:2-6).

Ті, хто дотримується позиції антиномізму, неправильно плумачать християнську свободу, прагнучи повністю позбутися будь-яких стандартів. Антиномісти потурають пожадливостям тіла, тому не можуть догодити Господу (Римлян 8:8). Законництво є поширеною відповіддю на антиномізм, і в сьогоденішньому уривку Павло визначає справжній спосіб не чинити пожадливості тіла, відповідаючи галатським юдаїстам, які вважали, що дотримання Закону є єдиним способом уникнути гріха.

Більшість законників намагається слідувати Божому заклику бути святими (Левит 11:44), але їхні добрі наміри не дають правильних результатів. Павло говорить нам, що єдиний спосіб обергтися від пожадливості тіла — це «ходити за Духом» (Галатів 5:16). Основна думка тут полягає в тому, що характерною ознакою християнського життя є плоди Духа, Який виконує Закон (вірш 22). Ми постійно залежимо від Духа, Який допомагає нам жити в спосіб, приймний Богові. Укотре зазначимо, що життя згідно з Законом не є життям без жодних вказівок. Павло говорить про життя Духом і виконання Закону через любов в одному контексті (вірші 13-15). Це вказує на те, що коли ми живемо Духом, Він формує в нас такий спосіб життя, який характеризується любов'ю до Бога й ближнього та відповідає двом великим заповідям (Матвія 22:34-40).

Життя в Дусі є несумісним з життям у плоті, коли домінує гріх, оскільки тіло й Дух супротивні одне одному (Галатів 5:17). Це не є безгрішне життя, бо час від часу аж до смерті ми будемо чинити переступи (1 Івана 1:8-9). Це життя, у якому не царює зло, тому що Сам Святий Дух переконує нас слідувати Божій волі (Єремії 31:31-34). Ми, живучи за Духом, дотримуємося Закону,

опираючись на силу Духа, яка допоможе нам робити те, що приємне Господу (Ефесян 5:18), повністю відкидаючи ідею, що ми можемо власними силами дотримуватися Закону нашого Творця.

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Жан Кальвін зазначає: «Якщо ми хочемо підкорятися Духу, то маємо працювати й боротися з максимальною віддачею, а почати повинні з самозречення». Жити Святим Духом означає відректися від себе та своїх тілесних бажань і звернутись до Христа, щоб наслідувати Його приклад, попросивши Духа дати нам сили для цього. Подумайте сьогодні, чи буває таке, що ви слідуєте за бажаннями плоті, а не за бажаннями Духа. Покайтесь і попросіть Святого Духа допомогти вам слідувати за Ісусом.

Для подальшого вивчення:

Повторення Закону 23:14

Ісаї 44:1-5

Івана 6:63

1 Івана 1:5-7

Галатів 5:18: Коли ж дух вас провадить, то ви не під Законом.

Павлові настанови, щоб ми ходили в Дусі й не чинили «пожадливости тіла» (Галатів 5:16), вказують на те, що віруюча людина постійно перебуває в стані боротьби. Ми прийняли спасіння, отримавши Духа через віру в Ісуса (Ефесян 1:13-14). Однак ми ще не позбулися своєї тілесної природи, хоча наше майбутнє прославлення є певним (Римлян 8:1-30). До смерті наші злі бажання прописують Духу (Галатів 5:17), війна ще більше розростається з тим, як Дух розкриває нам наш гріх, уподібнюючи нас до Христа. Мартін Лютер запевняє: «Чим більше благочестивою є людина, тим важча боротьба».

Слідуючи vedenню Святого Духа, ми умертвляємо плоть (вірш 16; див. Римлян 8:13) і не перебуваємо «під Законом» (Галатів 5:18). Звичайно, бути «не під Торою» не означає, що її мораль є необов'язковою до виконання, інакше Бог би заперечував Свої стандарти, а це неможливо (Римлян 7:12; 2 Тимофія 2:13). Крім того, у контексті Галатів 5:18 показано, що ті, хто не живе за Духом, порушують так звані моральні закони Старого Заповіту. У Галатів 5:19-21 Закон Мойсея забороняє перелюб, розпусту, ідолослужіння (Вихід 20:3, 14) і всі інші вчинки тіла. Давати плід Духа означає виконувати Закон, бо він наказує любити (Галатів 5:22; див. Левит 19:18). Навіть якщо ми не «під Законом», ми живемо ним через Духа.

Якщо ті, хто живе за тілом, і ті, хто «під Законом», не живуть за Духом (Галатів 5:16, 18), то бути «під Законом» означає жити за тілом. Бути «під Законом» означає повторювати помилку ізраїльтян, які в рабстві гріха поклалися на Закон Мойсея як на самоціль, а не як на виховника, який мав привести їх до Месії (Римлян 6:14-23; Галатів 3:21-26). Августин говорить, що ті, хто перебуває «під Законом», керуються страхом загрозливих мук, а не любов'ю до праведності («Стародавні християнські коментарі до Писання», Новий Заповіт, т. 8, с. 81). Вони виконують Закон тільки для годиться, щоб уникнути покарання, а не від серця — джерела нечистоти (Матвія 5:21-30; 15:18-20). Тому вони не бачать глибини свого беззаконня чи потреби в благодаті.

А ми живемо Духом і знаємо, що не можемо дотримуватися Закону власними силами. Ми сприймаємо Тору не як інструмент, за допомогою якого можемо умертвити плоть; а радше, бачачи свій гріх, визначений у Законі, ми

щоденно звертаємося до Ісуса й просимо прощення, надіючись на те, що Дух переможе зло (Римлян 8:5, 13).

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Задумом Бога ніколи не було дати життя через Закон. Закон просто виявляє нам Божий характер. Його метою було підготувати нас до пізнання Бога, як про це пише Павло у Посланні до галатів 3:23-25. Ісус каже Пилипу в Івана 14:9: «Хто бачив Мене, той бачив Отця». Чи хочете ви виконувати Закон, ходячи у Святому Дусі та виявляючи любов до свого ближнього? Тоді щодня дивіться в лице Ісуса, Який зіслав Святого Духа і Який повністю відкрив нам Бога.

Для подальшого вивчення:

Галатів 3:23-25

Колосян 1:15-20

1 Івана 4:7-21

Галатів 5:19-21: Учинки тіла явні, то є: перелюб, нечистість, розпуса, ідолослуження, чари, ворожнечі, сварка, заздрість, гнів, суперечки, незгоди, ересі, зазидки, п'янство, гулянки й подібне до цього. Я про це попереджую вас, як і попереджав був, що хто чинить таке, не впадкують вони Царства Божого!

Не можна зрозуміти християнську свободу, не знаючи, чим вона відрізняється від сучасної ідеї свободи. Багато людей визначають свободу як здатність робити все, що заманеться, без хвилювання про наслідки. Але це фальшива свобода, бо чим більше ми потураємо гріховним бажанням, тим більше наші гріховні схильності сковують нас (Римлян 1:18-32). Біблійна свобода є свободою від нашої тілесної природи та здатністю слідувати за Духом до святості (Галатів 5:13-18).

Перехід до життя за Законом Мойсея без єднання з Христом не є зреченням від гріха. Те, що старозавітний Ізраїль не зміг дотриматися Тори й радо прийняв традиції поган, показує, що покора благодаті та прагнення жити за Божим Духом є єдиним способом перемогти гріх (Ісаї 32:14-17; Римлян 9:30-10:4), оскільки життя в Святому Дусі є несумісне з учинками тіла.

У Галатів 5:19-21 Павло перелічує вчинки тіла, далі пояснюючи, що таке християнська свобода, і показуючи, що справжня свобода не означає аморальність. Його список не є вичерпним, апостол тільки подає вибіркові приклади гріховних учинків (вірш 21). Крім того, вчинки тіла не схвалюються й у так званому моральному Законі (див. Вихід 20:1-17). Отже, навіть якщо ми не пов'язані з Торою таким способом, як старозавітні віруючі, ми однаково повинні жити відповідно до її етичних вимог. Деякі вчинки тіла, наприклад заздрість, зазвичай є внутрішніми по своїй природі й невидимими для інших. Це є застереження, щоб ми контролювали наші серця щодня та могли умертвити плоть як всередині, так і зовні. Крім того, суперечки та незгоди часто розвиваються в самій церкві. Оберегаймо себе від розбрату, який спонукає нас до розділення спільноти через дрібні питання.

Учинки тіла суперечать життю в Дусі (Галатів 5:21), і всі, хто чинить їх часто й без покаяння, доводять, що ніколи не приймали Духа та не мали справжньої віри. Ті, хто живе за Святим Духом, доводять це не тим, що ніколи не чинять так, а тим, що каються й борються з ними (1 Івана 1:5-10). Мартін Лютер пише: «Це одне, коли тебе провокує плоть, а інше – підкорятися плоті,

і без страху чи каяття чинити зло й продовжувати це робити з удаваною святістю».

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Присвятіть сьогодні прошки свого часу на «духовну перевірку» і проаналізуйте, чи присутні у вашому житті вчинки, описані в Галатів 5:19-21. Якщо у вас є вірний християнський друг або подруга, запитайте, чи бачать вони якийсь із цих гріхів у вашому житті. Якщо це так, покайтесь і відверніться від таких учинків. Біжіть до Христової благодаті, бо Він простить усім, хто слідує за Ним. Якщо у вашому житті не було таких учинків, будьте стійкими в силі Духа й надалі.

Для подальшого вивчення:

Левит 18

Колосян 3:5-11

Галатів 5:22-23: А плід духа: любов, радість, мир, довготерпіння, добрість, милосердя, віра, лагідність, здержливість: Закону нема на таких!

Якщо, згідно зі словами Павла, християнська свобода – це не аморальність чи законництво (Галатів 5:16-21), то що означає «ходити за Духом»? Відповідь, як свідчить апостол, міститься в тому, як ми проявляємо плід Духа (вірші 22-24).

Почнемо з двох спостережень про те, як Павло вживає метафору щодо плоду. По-перше, у слові «плід» відчувається певний ступінь неминучості – добре одобрена яблуня неминуче виродить яблука. Подібно і з віруючими: ті, хто перебуває в Христі через Святого Духа, не можуть не провадити таке життя, у якому переважатиме плід Духа, а не злі вчинки (Івана 15:1-11; Галатів 5:19-21). Таким чином, вони виконують покликання, дане Ізраїлю (Ісаї 5:1-4). По-друге, грецьке слово *karpos* або «плід» у Галатів 5:22 стоїть у формі однини. Павло перелічує багато різних чеснот у віршах 22-23, але всі вони є єдиним плодом. «Плоди» Духа є одним цілим; тому кожен із них є обов'язковим. Жан Кальвін зазначає, що тільки ті, хто дає весь плід, тією чи іншою мірою свідчать, що перебувають у Христі.

Ми бачимо підтвердження єдності плоду в тому, що Павло ставить любов, єдину чесноту, яка з'являється в усіх інших новозавітних переліках духовних рис (див. 1 Коринтян 13:13; 1 Тимофія 4:12; 2 Петра 1:5-7), на найвище місце у своєму переліку (Галатів 5:22). Коментатори – як стародавні, так і сучасні – погоджуються, що любов є основою всіх плодів у Галатів 5:22-23; фактично вони є проявом любові, головною християнською чеснотою, яка триватиме вічно (1 Коринтян 13:8). Отець Церкви Ієронім зауважує: «Без любові інші чесноти не вважаються чеснотами. З любові народжуються всі інші блага» («Стародавні християнські коментарі до Писання», Новий Заповіт, том 8, с. 85). Бог є любов (1 Івана 4:8), і наслідувати Його, живучи за Духом, означає любити інших.

Далі в Посланні до галатів Павло детальніше пояснює тему плоду, і ми маємо можливість ближче розглянути її на наших наступних заняттях. Зазначте сьогодні, що апостол додає радість до свого списку чеснот (Галатів 5:22). Мартін Лютер вважає це доказом того, що Бог «ненавидить вчення, яке не приносить втіхи, тяжкі й сумні думки, а любить радісне серце». Теологія

завжди має закінчуватися доксологією – радісною прославою нашого Творця; в іншому випадку це означає, що ми по-справжньому не пізнали Божої істини.

Sorati Deo: життя перед Божим обличчям

Любов, яку оспівується в Галатів 5:22-23, є також найбільшим апологетом християнської віри (Івана 13:35) і визначається характером Бога, Який любить нас тоді, коли схвалює наш послух і коли засуджує наш гріх, закликаючи до покаяння. Як і Він, ми повинні любити навіть тих, кого складно любити. Цього тижня намагайтесь виявити любов до іншої людини словом і ділом, особливо якщо цю людину важко любити.

Для подальшого вивчення:

2 Хронік 5:13

Пісня пісень 8:6-7

Осії 11:4

Євреїв 13:1

Галатів 5:24-26: А ті, що Христові Ісусові, розп'яли вони тіло з пожадливістями та з похотями. Коли духом живемо, то й духом ходімо! Не будьмо чванливі, не дражнімо один одного, не завидуймо один одному!

Галатів 5:19-21 не є вичерпним переліком учинків тіла, перелік у віршах 22-23 теж є вибірковий. Такі уривки, як 2 Петра 1:5-7, дають духовні плоди, яких ми не знаходимо в Посланні до галатів; тому ми повинні вивчати все Писання, щоб отримати повний перелік рис, які характеризують тих, хто живе за Духом.

Ті, хто розп'яли тіло (усе, що противилося Богові), живуть у Дусі й дають Його плід. Насправді всі, хто належить Христу Ісусу, розп'яли своє тіло, як нагадує нам Павло (Галатів 5:24), але грецьке дієслово в цьому вірші говорить нам, що розп'яття відбулося не лише одного разу в минулому, а здійснюється щоденно протягом усього життя. Коментарі Джеймса Монтгомері Бойса до Галатів у Навчальній Біблії це підтверджують (том 10, с. 499-500). Ісус справді переміг зло на Голгофі, припинивши панування гріха та смерті. Але так само як людина, прибита до дерева, може жити протягом декількох днів, ловлячи останні подихи в передчутті смерті, так і наш постійний гріх час від часу піднімає свою потворну голову. У таких випадках ми повинні повторно прибивати цвяхами наше тіло до хреста й не коритися спокусі. Мартін Лютер пише: «Вірні... розпинають тіло, допоки живуть; це означає, що вони відчуватимуть спокусу, але не піддаватимуться їй».

Лютер додає, що жити за Духом означає озброїтися Божим Словом, вірою, молитвою й тайнствами, щоб ми не могли поступитися плоті. Крім того, формування покірності також має важливе значення в житті за Духом, на що вказує сьогоднішній уривок (вірші 25-26). Лагідність і смирення — не думати про себе більш, ніж належить думати, відсутність хвальби та заздрості — завжди були рисами тих, у кому перебуває Дух (Числа 12:3, 17). Крім того, ці риси припам'ятовують тим, кого світ вважає найменш бажаними. Політики занадто горді, щоб визнати свої помилки, благодійники хваляться своєю щедрістю, але християни повинні бути прикладом смирення, не заздрячи іншим і каючись перед Всемогутнім й одне перед одним, коли грішать. Справді, життя в покайнанні та вірі свідчить про ведення Святого Духа, бо ті, хто є смиренні перед Господом, є тими, кому Він дає благодать спасіння (1 Петра 5:5), а отже, дар Його Духа (Галатів 3:2).

Sorati Deo: життя перед Божим обличчям

Мартін Лютер пропонує наступне застосування: Бог не має улюбленців серед людей, і тому всі віруючі служать Йому пією самою вірою, тим самим Духом. Мирянин, що сумлінно використовує дари, які Господь йому дав, догоджає Богові не менше, ніж служитель. «Тому ми повинні ставитися до християн, які займають найнижче становище, не гірше, ніж вони ставляться до нас». Жоден з нас не повинен хвалитися своїм покликанням чи думати, що ми є кращими або гіршими за інших через наші певні дари.

Для подальшого вивчення:

Приповіді 18:12

Ісаї 66:1-2

Матвія 5:5; 18:1-4

Якова 1:21

НАСТАНОВИ ДУХОМ ЛАГІДНОСТІ

Галатів 6:1: Браття, як людина й упаде в який прогріх, то ви, духовні, виправляйте такого духом лагідности, сам себе доглядаючи, щоб не спокусився й ти!

Ознакою християнської віри є життя в Дусі, а не відданість Закону Мойсея. Тора не може спасти грішників; вона радше веде нас до праведності й життя в Ісусі, Який виконав Тору (Галатів 3-4). Християни не є «під Законом», на відміну від спарозавіпних святих, і є вільними від рабства гріха та прокляття, обов'язку обрізуватися й інших обрядів. Більше того, новозавіпна свобода — це свобода у святості, яка можлива для всіх, хто живе за Духом (5:1-24).

Сьогодні, повертаючись до вивчення Послання до галатів у віршах 5:25-6:10, ми бачимо, що слідувати за Святим Духом означає прагнути добра для інших. Людей, які живуть за Духом, глибоко торкається гріх інших віруючих, і вони намагаються направити їх на добрий шлях (6:1). Вони виявляють милість братам і сестрам у Христі, які заблукали, спонукаючи їх відвернутися від гріха й примиритися з Богом і братами (Матвія 18:15-20; 2 Коринтян 2:5-11). Якщо потрібно сказати різкі слова, вони говорять їх лагідно (Галатів 6:1), щоб грішникам захотілося покаятися та очиститися. Отець Церкви Ієронім сказав: «Людина, яка живе за Духом, має виправляти грішника лагідно й смиренно. Вона не повинна бути жорсткою, сердитою або ображеною, прагнучи виправити його. Вона повинна торкнутися його серця обіцянкою про спасіння, прощення та свідченням про Христа» («Стародавні християнські коментарі до Писання», Новий Заповіт, том 8, с. 88).

Прагнучи виправити грішників через лагідну розмову й підбадьорення, ми повинні бути обережними, щоб не спокуситися (Галатів 6:1). Очевидно, він має на увазі те, що ми здатні до будь-якого переступу, і досить імовірно, що необачна людина може вчинити ту саму помилку, яку вона намагається виправити (див. також 1 Коринтян 10:12-13).

Окрім заклику до смирення (Галатів 5:26), Павлові настанови пильнувати себе також є попередженнями щодо самоправедності. Часто ми зневажливо дивимося на інших, коли вони чинять гріх, проте коли ми живемо за Духом Святим, то ніколи не повинні думати, що заслужили благодать більше, ніж навіть найтяжчий грішник. Августин зазначає, що «немає кращого способу випробувати духовну людину, аніж подивитися на те, як вона ставиться до

гріха іншої людини», додаючи, що духовні люди всіма силами прагнуть врятувати й підтримати грішників, а не покарати чи відчувати вищість над ними («Стародавні християнські коментарі до Писання», Новий Заповіт, том 8, с. 88). Ієронім нагадує нам, що насамперед ми повинні «допомагати людям із таким співчуттям, яке ми б хотіли отримати від інших» (с. 88).

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Ж. Кальвін пише: «Щоразу, коли маємо нагоду засудити когось, починаймо з себе та, пам'ятаючи про наші власні слабкості, будьмо поблажливими до інших». Ніколи не забуваймо, що нам потрібно вийняти колоду з власного ока перед тим, як вказувати іншим на скалку в їхньому оці. Але також ніколи не думаймо, що ми повинні бути досконалими, перш ніж зможемо наставляти й виправляти інших. Кому ви повинні лагідно докорити та виправити сьогодні?

Для подальшого вивчення:

2 Самуїла 11:1-12:15

Матвія 7:1-5

Якова 5:19-20

Юди 22-23

Галатів 6:2: Носіть тягарі один одного, і так виконаєте закона Христового.

Павло не має на увазі індивідуалізовану містику, коли наказує нам ходити за Духом Святим (Галатів 5:16, 25). Навпаки, ходити за Духом означає створити спільноту смирення, любові та взаємної підтримки й стати її частиною (5:26-6:2). Багато людей у світі роблять усе можливе, щоб досягти успіхів і виперeditи інших. Ті, хто ходить за Духом, мають один одного за більшого від себе (Філіп'ян 2:3-4).

Носити тягарі одне одного є видимим способом відповіді на потреби інших перед своїми. Тягарі, про які Павло говорить у Галатів 6:2, є занадто важкими для однієї людини, — це різноманітні проблеми й труднощі. Тягарем Юрія може бути виснажлива хвороба, яка зробила його неспроможним заробляти на хліб. Ми несемо його тягар, коли годуємо його сім'ю. У Соломії, можливо, немає живих родичів. У цьому разі ми простягаємо їй руку любові та дружби, приймаючи її у свою сім'ю, особливо під час свят. Іван може бути на межі розлучення з Наталєю, тому що він «закрутив» офісний роман. Несучи їхній тягар, ми підставляємо Наталі дружнє плече, де вона може поплакати, і перевіряємо Івана, щоб переконалися, що він більше не має контактів зі своєю колишньою секретаркою. Якою б не була проблема, Мартін Лютер пише: «Християни мусять мати сильні плечі та міцні кістки, щоб зносити... слабкості своїх братів і сестер». На хресті Ісус взяв на себе наші гріхи, проливав сльози, поніс наші слабкості та хвороби (Ісаї 53:4-5); тому ми наслідуємо Його, коли беремо на себе тягарі інших віруючих. До того ж ми виконуємо Закон Христовий (Галатів 6:2), доводячи, що новозавітне життя не є беззаконням. Цей зв'язок між носінням тягарів, наслідуванням Ісуса й дотриманням Його Закону, як говорить один з коментаторів, допомагає нам зрозуміти, що Закон Христовий є Його епічним вченням, що проявляється в Його характері й поведінці та відображається в Його вірних через Святого Духа. Воно не є ідентичним Закону Мойсея, хоча все ж нечітко проявилось в Торі під Старим Заповітом. Закон Христовий є моральним законом Божим, про який свідчить Закон (Римлян 7:12), найвищим прикладом якого є Христос (Матвія 5:17-20); ми дотримуємося його через Духа (Римлян 3:31), як передбачали пророки (Єзекіїля 36:22-28).

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

У нашому дедалі більше ізольованому житті тут, на Заході, важко сформувати стосунки, які відкриють нам можливості допомагати іншим. Тому ми повинні докласти особливих зусиль, щоб знайомитися з людьми в наших церквах, щоб ми могли нести їхні тягарі, а вони – наші. Чи є тягар, який ви можете допомогти понести сьогодні? Тоді ідіть і полегшіть його. Можливо, ви переживаєте важкі випробування, які інші можуть розділити з вами? Ідіть і розкажіть про свою потребу.

Для подальшого вивчення:

Еклезіяста 4:9-12

Римлян 15:1-7

ЗАКЛИК ДОСЛІДЖУВАТИ СВОЄ СЕРЦЕ

Галатів 6:3-4: Коли-бо хто думає, що він щось, будиши ніщо, сам себе той обманує. Нехай кожен дослідує діло своє, і поді маїмє тільки в собі похвалу, а не в іншому!

Нести пягарі інших, щоб виконати закон Христовий (Галатів 6:2), неможливо, якщо ми піддаємося гріху — егоїзму нашої плоті (5:16-18). Неправильна самооцінка, як говориться в сьогоднішньому уривку, перешкоджає життю за Духом.

Наприклад, ми часто думаємо, що є кращими за інших (6:3). Ми можемо сказати про людину, що має багато боргів: «Я мудро використовую свої гроші, а він приривав їх на все, що завгодно, тому нехай сам розбирається зі своїми проблемами; мене не хвилює, що він у біді й він потребує фінансової поради». Наше самолюбство говорить нам, що ми не такі, як інші грішники. Воно сприяє нас від допомоги людям з проблемами, щоб ми бува не «забруднили» свої руки. Але Син, будучи рівний Богові, «умалив Самого Себе, прийнявши вигляд раба» (Філіп'ян 2:6-7). Ієронім говорить, що гордий, який ненавидить «нижчого за себе... сам себе обманує, не знаючи, що дух Закону зрештою зводиться до любові одне до одного» (Стародавні християнські коментарі до Писання», Новий Заповіт, том 8, с. 90).

Ми також неправильно оцінюємо себе, коли вважаємо, що наші дари є гіршими за дари інших і що ми не в змозі допомогти обтяженим віруючим. Ми можемо позбутися сумнівів у той же спосіб, що дозволяє виправити і власну гордість — через адекватну самооцінку на основі Писання (Галатів 6:4), щоб не вважати себе кращими чи гіршими, ніж є (Римлян 12:3-8), щоб не займалися егоцентричним «самокопанням». Правильна самооцінка нагадує нам, що ми часто впадаємо в гріх і не є святішими за інших. Ми також дізнаємося про свої сильні сторони й пягарі, які ми найкраще можемо носити, що дозволяє нам служити ефективніше. Наприклад, обдарований вчитель, що не розбирається в механіці, може допомогти студентам коледжу захищати свою віру, а не намагатися замінити масло в машині тим, хто цього потребує; замість того щоб прагнути до групи прославлення людини, у якої немає музичного слуху, — але напомним є талант кухаря, може принести їку хворим членам церкви.

Зауважмо, що коли ми справедливо оцінюємо себе, то можемо правильно хвалитися не нашими вміннями, а тим, що Господь милостиво дає нам сили

виконувати своє покликання (Галатів 6:4). За словами Лютера, християнин, який служить вірно, «не переймається тим, що не належить до його покликання... Він прославляє Бога і радіє, бо може сказати: я виконав своє покликання, призначене для мене Богом, з такою вірністю та сумлінністю, з якою міг. Тому я знаю, що те, що я зробив у вірі та послуху Богові, радує Його».

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Приділіть сьогодні час та оцініть себе. Чи вважаєте ви, що більше заслуговуєте на Божу прихильність, ніж інші люди? Покайтеся, якщо ви так думаєте. Якщо ж ви гадали, що Господь не може використовувати вас, то покайтеся в тому, що ви вважали Його недостатньо могутнім і творчим, щоб якнайкраще застосувати ваші дари. Нехай близький друг допоможе вам розпізнати ваші здібності, щоб ви зрозуміли, як ви можете нести тягарі інших.

Для подальшого вивчення:

Вихід 4:1-17

Ісаї 64:8

Матвія 9:9-13

2 Тимофія 1:8-14

ТУРБОТА ПРО НАШИХ ПАСТОРІВ

Галатів 6:5-6: Бо кожен нестиме свій власний п'ятар! А хто слова навчається, нехай ділиться всяким добром із навчаючим.

Без правильної самооцінки помилкове уявлення про самого себе заважатиме нам виконувати Закон Христовий (Галатів 6:1-4). Гордість, яка говорить: «Я кращий за того чи того», — заважає служити тим, хто перебуває в скрутному становищі чи потрапив у пастку тяжкого гріха (вірш 3; див. Луки 10:25-37), але ми, які справедливо оцінюємо себе, будемо смиренно усвідомлювати, що теж не гідні Божої благодаті. Крім того, при правильній самооцінці зникає відчуття непотрібності. Святий Дух обдаровує нас для служіння (1 Коринтян 12), і наш Творець радо використовує нас, навіть якщо ми є «менш талановиті» за інших.

Наше служіння Богові є найважливішим, а не дари чи святість у порівнянні з іншими (Галатів 6:5). Говорячи про те, що кожен нестиме власний п'ятар, Павло не згадує про труднощі чи постійні гріхи, які ми не можемо випримати самі (вірш 2); він радше має на увазі той факт, що ми не зможемо покладатися на інших в останній день. Ми повинні зі смиренністю носити п'ятарі один одного та брати відповідальність за свої вчинки. Християни, які не «несуть своїх п'ятарів», будуть вкинуті у вічну темряву, засвідчуючи, що вони ніколи не мали віри, яка спасає (Матвія 25:14-30).

Серед найкращих способів взяти відповідальність за свої вчинки в Царстві є ділитися своїм добром з нашими вчителями (Галатів 6:6), тими вірними пасторами, які живлять нас Словом Божим. Павло передусім має на увазі фінансову підтримку служителів. Із часів священників і левитів Отець наказав мир'янам відповідати на потреби свого духовенства (Числа 18; 1 Тимофія 5:17-18). Звичайно, пастори не повинні бути жадібними, але більшість із нас, хто читає ці духовні роздуми, не є рукопокладеними служителями, і ми повинні задуматися, чи, бува, не поводитися так, ніби нашим обов'язком є стримувати наших пасторів від любові до грошей, виплачуючи їм низькі зарплати й менше жертвуючи на церкву. Багато віруючих припускають, що наш Господь вимагає, аби священнослужителі проживали на значно менший дохід, ніж інші, без будь-якого біблійного підґрунтя. Та Лютер говорить, що такі думки можуть знеохотити інших, через що вони не зможуть продовжувати служіння й підтримувати свої сім'ї одночасно. Іншими словами, таке ставлення позбавляє церкву життєво важливих ресурсів створювати святих, а отже, і Царство Боже.

Sorati Deo: життя перед Божим обличчям

Пастори помісних церков несуть відповідальність перед Господом за піклування про наші душі. Через це вони підпадають під спрогіший суд (Якова 3:1), і ми повинні робити все можливе, щоб допомогти їм сумлінно виконувати свою роботу. Окрім жертвування грошей і заохочення ключових осіб у наших церквах належно платити нашим служителям, ми також можемо дякувати нашим пасторам за сумлінне проповідування Слова Божого. Так ми можемо ділитися «всяким добром» з нашими вчителями.

Для подальшого вивчення:

1 Царів 17:8-16

Малахії 3:6-12

Луки 8:1-3

1 Солунян 5:12-13

НЕБЕЗПЕКА САМООБМАНУ

Галатів 6:7-8: Не обманюйтеся, — Бог осміяний бути не може. Бо що тільки людина посіє, те саме й пожне! Бо хто сіє для власного тіла свого, той від тіла пління пожне. А хто сіє для духа, той від духа пожне життя вічне.

Матеріальне забезпечення вчителів як частина життя за Духом було основною темою в Галатів 6:6, принцип, який Павло ширше застосовує у віршах 7-10. Апостол каже, що наші дії мають наслідки, надихаючи нас робити все, що є правильним.

Бог не може бути осміяний (вірш 7). Господь ніколи не забуває, чи ми живемо за тілом чи за Його Духом. Павло вживає прислів'я, яке знали як єврейські пророки (Осії 8:7), так і погани першого століття: «Бо що тільки людина посіє, те саме й пожне!» (Галатів 6:7). Усе, що ми робимо, має логічні наслідки: ми отримуємо належно за нашими вчинками. Тут не йдеться про безособову долю чи карму, бо тільки особистісний, всезнаючий, святий Суддя всього (Об'явлення 20:11-15) може гарантувати, що ми отримуємо те, на що заслуговуємо (Галатів 6:8).

Звичайно, Павло тут не відмовляється від виправдання вірою та ділами заради спасіння. Він навчає про те, що відбувається після того, як ми увірємо в Христа. Ми доводимо, що належимо Ісусу, слідуючи Його шляхами (Якова 2:14-26), і робимо це тільки тому, що Святий Дух змінив наші серця, та навіть поді через гріхи наші діла не заслуговують на винагороду. Жан Кальвін нагадує нам: Господь милостиво винагороджує «діла, які Його благодать дозволила нам виконати».

Павло попереджає не «сіяти для тіла», щоб не пожати гріха (Галатів 6:8). Як говорить Ж. Кальвін, ми не повинні бути настільки «віддані плоті, щоб направляти всі свої думки на власні інтереси чи зручності». Зрозуміло, що вчинки з переліку в Галатів 5:19-21 тільки живлять бунт усередині, але ми, мабуть, ніколи не спавимо під сумнів зла таких речей. Тому, повертаючись до безпосереднього контексту відповіді на потреби пастора (6:6), розгляньмо, як може виглядати сіяння наших грошей для Духа, інвестуємо в зростання Царства, а не в тіло. Бог фінансово благословляє нас, щоб ми могли насолоджуватися Його достатком (Еклезіяста 8:15; 9:7-10), але ті з нас, у кого більші фінансові можливості, можуть прийняти цей принцип за належне й переплутати потреби з бажаннями, думаючи, що через високі зарплати ми повинні вести

марнотратний спосіб життя. Для нас сіяння «для Духа» означає розвивати в собі щедрість і прагнення віддавати настільки, щоб реально жертвувати на належну фінансову підтримку праці для Царства. Сіяти для Духа нашими грошима означає, що ми радісно підтримуємо Божі діяння в цьому світі.

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Августин коментує: «Сіяти для Духа означає служити праведності з віри та з любов'ю й остерігатись грішних бажань» («Стародавні християнські коментарі до Писання», Новий Заповіт, том 8, с. 93). Грішні бажання упримують усі наші фінанси, але любов до Христа спонукає нас бути щедрими й ділитися тим, що маємо, навіть якщо цього не є дуже багато. Як ви можете проявити щедрість в ім'я Ісуса сьогодні? Як ваші випрати відображають ваші духовні пріоритети?

Для подальшого вивчення:

Приповісті 11:18-19

Римлян 2:1-11

1 Коринтян 6:9-10

2 Коринтян 9

Галатів 6:9-10: А роблячи добре, не знуджуймося, бо часу свого пожемо, коли не ослабнемо. Тож тому, поки маємо час, усім робімо добро, а найбільш одновірним!

Попереднього разу ми вивчали, як може виглядати сіяння наших грошей для Духа, але апостол, очевидно, має на увазі щось більше, ніж фінанси, коли порівнює плоди тіла та плід Духа (Галатів 6:8). Нерозкаяні вчинки тіла (5:19-21) є ще одним способом пожати гріховності. Окрім наших фінансів, ми можемо посіяти для Духа, виправляючи гріх інших і носячи їхній тягар (6:1-2). Така любов до інших дає нам ще більшу впевненість у вічному, воскреслому житті (вірш 8; 2 Петра 1:3-11).

Початок християнського життя часто відзначається палкою любов'ю до Бога та ближнього. Пізніше ми можемо знудитися від того, що робимо (Галатів 6:9). Довге чекання від посіву до часу збору врожаю може знеохотити нас, і ми можемо розчаруватися в духовному прогресі. Будучи незадоволеними, ми можемо спробувати прискорити час урожаю, намагаючись швидше стати святими, зобов'язуючи себе та інших виконувати додаткові правила й пишачись своїм «ретельнішим» учнівством. Або ж ми можемо здатись і жити без жодних стандартів доброти. Такі схильності до законництва і лібералізму були присутні в Галатії, і Павло говорить, що відповіддю на розчарування, яке призводить до таких помилок, є терпеливість (6:9). На все є «свій час» — Богом призначений час, — коли всі наші діла в освяченні будуть виправдані. Це час повернення нашого Спасителя (1 Тимофія 6:13-16), коли Його святий народ успадкує все, що було йому підготовано (Матвія 25:31-46).

Подібно до того як насіння потрібно садити в правильний місяць, щоб воно дало урожай, для Духа ми також повинні сіяти в належний час, щоб пожати плоди святості. Загалом увесь період від нашого навернення до смерті є правильним часом для посіву. Якщо конкретніше, то Господня рука провидіння даватиме нам унікальні можливості, щоб виявляти любов до ближніх і сіяти для Духа. Коли обставини складаються так, що виникають потреби, на які ми можемо відповісти, ми повинні це зробити, бо не знаємо, чи не помремо швидше, ніж у нас з'явиться ще один шанс послужити нашому Творцеві та Його вірним на цій землі (Галатів 6:10). Метью Генрі зазначає: «Коли Бог дає нам шанс бути корисними для інших, Він очікує, що ми використаємо його відповідно до наших можливостей».

Sorati Deo: життя перед Божим обличчям

Ми не повинні обмежувати коло тих, кому допомагаємо, якоюсь однією групою, але в нас є відповідальність насамперед піклуватися про наших братів і сестер у Господі. Жан Кальвін пише: «Є обов'язки, що впливають з нашої спільної природи, які ми мусимо виконувати перед усіма людьми; але з віруючими нас пов'язують більш духовні відносини, встановлені самим Богом». Як ви сіяли для Духа цього піжня через служіння іншим віруючим?

Для подальшого вивчення:

Повторення Закону 24:19-22

Рут 2:1-16

Луки 10:25-37

Якова 5:7-11

СПРАВЖНІ МОТИВИ ЮДАЇСТІВ

Галатів 6:11-12: Погляньте, якими великими буквами я написав вам своєю рукою! Усі ті, хто бажає хвалитися тілом, змушують вас обрізуватися, щоб тільки вони не були переслідувані за хреста Христового.

Так само як сьогодні керівник використовує послуги секретаря для написання своїх листів, у першому столітті автори часто покладалися на писарів для написання послань. Писар записував пером на папері лист, надиктований автором, і відповідав за те, щоб він був доставлений адресату. Іноді автор спислю описував те, що хотів сказати, і дозволяв писарю самому написати листа, якого він пізніше перечитував і затверджував. У будь-якому разі, сам автор зазвичай писав принаймні коротке привітання в кінці листа, навіть якщо писар готував решту тексту.

Павло також допримувався цього звичаю. Терпій, наприклад, власноруч написав Послання до римлян, хоча його автором був Павло (а через нього — Святий Дух) (Римлян 16:22). Сьогоднішній уривок свідчить про те, що апостол, мабуть, використав невідому особу як писаря, щоб передати Послання до галатів. У 6:11 він говорить, що пише своїм адресатам великими літерами. Оскільки читачі знають, що це послання від Павла (1:1-5), то це речення є зайвим, якщо він не додає привітань до листа, якого сам не написав, але є його автором (див. також 2 Солунян 3:17). Наприкінці всі слова написані великими грецькими літерами, мабуть, для того, щоб наголосити на чомусь, оскільки це був останній шанс у Посланні до галатів, щоб описати небезпеку прийняття старого Закону Мойсея.

Ці завершальні слова в Галатів 6:11-18 підсумовують основні теми послання й чітко визначають те, що юдаїсти боялися переслідувань, а страх спонукав їх наполягати на тому, щоб обрізувати віруючих з поган (вірш 12). Як ми вже побачили кілька тижнів тому, єврейські націоналісти в першому столітті були схильні переслідувати всіх євреїв, які були надмірно дружніми до поган. Переслідування християн євреями в ті часи часто були більше пов'язані з тим, що етнічні євреї-християни не обрізували поган без проголошення Ісуса як Месії. Примушення віруючих поган до обрізання могло бути добрим способом для віруючих євреїв довести свою вірність юдаїзму й уникнути страждань. Але робити це, як Павло нагадує своїм читачам, означало заперечувати достатність хреста, який робить єврея і поганина рівними перед Богом (3:28).

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Жан Кальвін каже, що для нас, як і для юдаїстів, «страх перед переслідуваннями за хрест» спонукає людину «перекручувати істинну проповідь хреста». Юдаїсти боялися відстоювати те, що хрест усуває відмінності між Божими людьми, тому що це було скандальним у їхній час. Сьогодні віра, що Ісусова смерть і воскресіння є єдиним шляхом примиритися з Богом, може викликати невдоволення. Будьмо готові померти за цю скандальну істину.

Для подальшого вивчення:

Неемії 4

Євреїв 11

ХВАЛИТИСЯ ХРЕСТОМ

Галатів 6:13-14: Бо навіть і ті, хто обрізується, самі не зберігають Закона, а хочуть, щоб ви обрізувались, щоб хвалитися їм вашим тілом. А щодо мене, то нехай нічим не хвалюся, хіба тільки хрестом Господа нашого Ісуса Христа, що ним розп'ятий світ для мене, а я для світу.

Окрім бажання уникнути переслідувань, юдаїсти також вимагали, щоб погани обрізувались і приймали ярмо Закону Мойсея, аби вони могли хвалитися «тілом» учнів у Галатії (Галатів 6:13). Павло не використовує слово «тіло», щоб насамперед сказати, що воно є частиною нашої природи, яка протиставляється Богові, як він це робить в іншому місці в Галатів (5:16-24); натомість слово «тіло» в 6:13 буквально стосується фізичного тіла. Лжевчителі в Галатії намагалися нав'язати ознаку на тілі — поріз на плоті, щоб добре виглядати перед іншими. Обрізуючи десятки поган, юдаїсти могли похвалитися тим, що вони дійсно навернули їх. Людська похвала та схвалення були нагородами, яких вони прагнули, ціль, яка повинна була показати галатам, наскільки ці лжевчителі помилялися. Ми справді повинні уникати тих, хто шукає похвали для себе (Матвія 6:1-4; 3 Івана 9-10).

У листах Павла тіло часто є метафорою гріха, і сьогоднішній уривок, мабуть, повністю не позбавлений цього значення. Через нашу тілесну природу ми не здатні дотримуватися Закону в духовному розумінні, про що Павло пише в Галатів 6:13. У цьому аспекті юдаїсти були непослідовними, тому що самі не могли виконувати закони Тори, але зобов'язували інших обрізатися. Закон Мойсея є єдиним цілим; ми не можемо шукати виправдання через обрізання й бути праведними перед Богом, якщо порушимо хоч одну заповідь (5:3; Якова 2:10). У Галатів 6:13 говорить, що хвалитися своєю здатністю виконувати Закон через хвастощі фізичною ознакою на тілі, як не дивно, означає хвалитися тілом. Базувати наше виправдання на таких моментах, коли ми думаємо, що були вірними, насправді означає гордитися частиною нас, яка заважає нам повністю бути вірними Господу.

Хвалитися тілом є не тільки марним, а й також мирським (1 Коринтян 1:18-31). Тому Павло говорить нам, що варто хвалитися лише хрестом Христа (Галатів 6:14). Тільки коли ми хвалимося своєю слабкістю та безпорадністю без Божої благодаті й ціною, яку Його Син заплатив на Голгофі, щоб викупити нас, то лише така хвальба є прийнятною. Ми можемо по-справжньому хвалитися тільки тоді, коли хвалимося, що Отець у Христі Ісусі зробив те, що ми не могли

зробити, засудивши гріх у плоті (Римлян 8:3-4). У таких хвастоощах умертвляються мирські спокуси хвалитися власними досягненнями.

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Іван Златоустий коментує сьогоднішній уривок так: «Під словом “світ” він не має на увазі небо чи землю, а життєві справи, людську похвалу, видавні позиції, репутацію, багатство та всі інші речі, які є показниками успіху й слави. Усе це є мертвим для мене. І так повинно бути для всіх християн» («Стародавні християнські коментарі до Писання», Новий Заповіт, том 8, с. 97). Що мотивує вас служити Господу? Бажання, щоб інші помічали, що ви робите, чи щоб показати слабкість, аби Він міг бути прославлений?

Для подальшого вивчення:

1 Самуїла 17

Приповісті 21:4

Єремії 9:23-24

2 Коринтян 10:17-18

ЩО ДІЙСНО МАЄ ЗНАЧЕННЯ

Галатів 6:15-16: Бо сили немає ані обрізання, ані необрізання, а створіння нове. А всі ті, хто піде за цим правилом, — мир та милість на них, і на Ізраїля Божого!

Живучи в культурі, на яку великий вплив має Євангеліє, ми можемо забути, як послання про хрест виступає проти всього, що приймає грішне людство. Але ми можемо вповні зрозуміти ганьбу розп'яття Ісуса, тільки коли розглядаємо культуру, в якій воно відбулося. Розп'яття було настільки жахливим, що римські громадяни першого століття навіть не хотіли вимовляти слово «хрест» у вищих колах суспільства. Хвалитися хрестом (Галатів 6:14) у ті часи було абсолютно чужим поняттям, і ніхто з власної згоди не служив би з гордістю тому, хто принизливо й ганебно постраждав на хресті. Євангеліє розп'ятого Месії було найменш привабливим посланням для «шукача», яке можна було проповідувати. Те, що будь-яка людина першого століття вірила, не бачачи, є свідченням Божественної благодаті, створенням нового серця силою Духа (Івана 3:1-15).

Що дійсно важливо, то це нове творіння — нова природа з новими прагненнями, бажаннями та звичками, які створює в нас Дух (Галатів 6:15). Обрізання плоті загалом не є важливим доти, поки йому не приписують спасительного значення. Такими видатними словами, немислимими для євреїв, які шанували традиції своїх старійшин, Павло, встанне у Посланні до галатів, рішуче стверджує, що Закон Мойсея не був кульмінацією Божого плану спасіння. Він мав свою роль в історії викуплення, але хрест Христа змінив його мету, зробивши неактуальним у тому, що він більше не є основою життя Божого народу.

Зі зміною Закону настає зміна віруючої спільноти. Ті, хто живе за «цим правилом», за істиною нового творіння, отримують мир і милість Господа (вірш 16). Цей мир і милосердя є також призначені для «Ізраїлю Божого», що в грецькому оригіналі належить до тієї ж групи, яка живе за правилами нового творіння. Ж. Кальвін пояснює, що під Ізраїлем тут маються на увазі всі християни, євреї та погани. Павло називає Божим Ізраїлем усіх, кого він раніше називав дітьми Авраамовими за вірою (Галатів 3:29), і таким чином охоплює всіх віруючих: євреїв і поган. Церква, що складається і з євреїв, і з поган, успадкує всі обіцянки, дані Ізраїлю, бо Церква виконує Боже призначення для Ізраїлю.

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Мартін Лютер пише: «Вони є Ізраїлем Божим, які з вірним Авраамом вірять в обіцянки Божі, вже дані у Христі, незалежно від того, вони євреї чи погани». Божий народ Ізраїлю не визначається етнічною приналежністю, а вірою та довірою в його завітні обіцянки, дотримані в Ісусі – Спасителі та Месії. Чи ваша надія характеризується цими обіцянками? Чи виявляєте ви той самий мир і милість, які Господь проявив до вас та інших?

Для подальшого вивчення:

Псалом 21:28-32

Захарія 14:16

2 Коринтян 5:17

1 Петра 2:4-10

ІСУСОВІ РАНИ

Галатів 6:17-18: Зрештою, хай ніхто не турбує мене, бо ношу я Ісусові рани на тілі своїм!.. Благодать Господа нашого Ісуса Христа нехай буде з духом вашим, браття! Амінь.

Послання до галатів є одним з найособистіших і найемоційніших листів Павла, де він не просто викладає доктрину про виправдання, а й висловлює своє глибоке занепокоєння за своїх слухачів. У багатьох моментах чітко проявляється страх, що галати нерозумно відкинуть його послання, який свідчить про те, що апостол вважав їхнє захоплення законництвом образою щодо себе та небезпечкою для їхніх душ (1:6-9; 3:1-3). Крім того, Павло описує любов галатів до нього в тому, що вони, не дивлячись на його хвороби, полюбили його, коли апостол вперше прийшов до них (4:8-20).

У сьогоднішньому уривку ми знаходимо останнє незмінне підтвердження близьких стосунків апостола з галатами. Зокрема він називав своїх читачів «братами» в 6:18. У вірші 17 Павло також зазначає, що ніхто не повинен більше його турбувати. Це, найімовірніше, прояв його особистого невдоволення, яке він відчував через те, що галати відходили від Євангелія благодаті до фальшивих обіцянок юдаїстів, до євангелія, яке взагалі не було доброю звісткою (1:8-9).

«Ісусові рани» на тілі Павла є основою того, чому галати повинні були перестати слухати лжечителів і більше його цим не турбувати (6:17). Пам'ятайте, що наполягання юдаїстів про те, що знак обрізання доводив вірність людини єврейському Месії, стали причиною того, чому Павло написав Послання до галатів. Тут, у вірші 17, апостол застосовує іронію, частково підтверджуючи думку своїх ворогів, що тілесні ознаки можуть свідчити про справжнє учнівство. Втім, необрізання є ознакою відданості Ісусу, а шрами від переслідувань — ознакою віри в Христа. Павло не приписує цим знакам абсолютну важливість для спасіння; на відміну від юдаїстів, він не говорить, що треба мати фізичні рани, щоб бути виправданим. Але він зазначає, що справжні учні демонструють свою любов до Господа власним бажанням усе перетерпіти за правду Євангелія (див. також 2 Коринтян 11:16-12:10). Вони не замінюють Божу благодать на людські зусилля та не стверджують, що є християнами, слідуючи фальшивому євангелію.

Павло завершує своє послання словами про Божественну благодать (Галатів 6:18). Ніколи не поступаймося цією благодаттю, яка проголошує, що є один

Бог (3:20), одне Євангеліє (1:6-7), один святий народ (3:29; 6:16) та одне нове творіння в Христі (вірш 15).

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Не всі з нас живуть у культурах або суспільстві, де фізичні рани є неминучою складовою частиною вірності Ісусу Христу. Проте всі ми повинні мати якісь ознаки, які підтверджують нашу вірність Господу, чи це образи від колег, чи професорів, вправа роботи, відмова від земних благ заради служіння Євангелію, чи інші подібні речі. Які ознаки ви носите, що свідчать про вашу вірність Господу та Спасителю?

Для подальшого вивчення:

Буття 39

Марка 13:9-13

2 Коринтян 4:17-18

Колосян 1:24-29

Галатів 5:6: Бо сили не має в Христі Ісусі ані обрізання, ані необрізання, — але віра, що чинна любов'ю.

Наше вивчення Послання до галатів завершується, і ми сподіваємося, що воно було благословенням для вас. Ми молимося, щоб наше пояснення про віру та свободу підбадьорило вас твердо стояти у свободі Євангелія, щоб ми були визнані праведними в Божих очах через віру в Христа.

Небезпека того, що галатські християни можуть відмовитися від християнської свободи заради фальшивого євангелія юдаїстів, спонукала Павла написати це послання. Побачивши, що на карту поставлена сама достатність благодаті, Павло проклинає всіх, хто перекручує Євангеліє (Галатів 1:1-10). Але перед тим як розкрити істину Писання та спростувати брехню, що віруючим з поган потрібно було обрізатись і взяти ярмо Закону Мойсея, Павло відповідає вбивцям людських душ, які підривали його статус у Галатії, демонструючи справжність свого апостольського покликання та єдність з апостолами в Єрусалимі (1:11-2:14).

Згодом Павло починає відстоювати та пояснювати виправдання вірою (2:15-21). Пригадавши галатам, що вони отримали Святого Духа вірою, а не ділами, апостол свідчить про те, що Тора вимагає досконалості й проклинає кожного грішника, що намагається виправдати себе через виконання її законів. Закон не був останнім Божим словом; він радше був даний, щоб привести нас до Ісуса, Який поніс його прокляття, дозволяючи євреям і поганам стати дітьми Авраамовими по вірі (розділ 3). У Христі ми вже не є під Законом, і тепер можемо вільно успадковувати обіцянки Авраама (розділ 4). Ця свобода дана нам не для того, щоб грішити, а щоб любити й дотримуватись Закону силою і веденням Духа (розділ 5). Звільнившись від прокляття гріха, віруючі з любов'ю несуть пягарі одне одного, а ті, хто сіє для тіла, свідчать, що не мають віри, яка єдина примиряє нас із Отцем (розділ 6).

Законництво й антиномізм досі становлять загрозу для нас. Можливо, обрізання вже не є проблемою, але ми постійно відчуваємо спокусу створювати зовнішні правила, щоб зробити себе «кращими» в Божих очах. Або ж ми неправильно розуміємо Євангеліє, вважаючи, що в ньому немає місця для Закону. Галатів нагадує нам, що справжнє християнство — це віра, що діє через любов (5:6), встановлена і підкріплена Христом, Який виконав Закон.

Coram Deo: життя перед Божим обличчям

Знайдіть час, щоб переглянути Послання до галатів, та оберіть один уривок для того, щоб пороздумувати над ним. Поміркуйте, як Бог використовував це послання у вашому житті, і спробуйте розпізнати ті сфери, у яких ви були найбільш схильні прийняти законництво. Попросіть Господа допомогти вам відповідально жити свободою в Христі силою Його Духа та розкажіть невіруючому про свободу від гріха й смерті, яка доступна тільки в Христі Ісусі.

Для подальшого вивчення:

Єзекіїля 37:14

Галатів 1:6-9; 2:15-16; 5:16-26

Євреїв 8

www.kraynebo.com

Видавництво «Крайнебо»
Львів, Україна